

Lindendreef 11 (Ieper, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2017E211

Mei-juni 2017

ARCHEOLOGIENOTA

BUREAUONDERZOEK (FASE 0)

DEEL 1: RESULTATEN VAN HET BUREAUONDERZOEK

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Janiek De Gryse, Clara Thys, Wouter Van Goidsenhoven, Joren De Tollenaere, Aaron Willaert
Wetenschappelijke begeleiding: Dieter Demey

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /

De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:

Janiek De Gryse, OE/ERK/Archeoloog/2015/00043

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2017

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 1: Resultaten van het bureauonderzoek	6
1.1 Beschrijvend gedeelte	6
1.1.1 Administratieve gegevens	6
1.2 Onderzoeksopdracht	8
1.2.1 Onderzoekskader	8
1.2.2 Juridische context	8
1.2.3 Randvoorwaarden	8
1.2.4 Archeologische voorkennis van het terrein	8
1.2.5 Geplande ingrepen en hun impact op het bodemarchief	9
1.2.6 Onderzoeksmethode- en strategie	12
1.2.6.1 Methode	12
1.2.6.2 Fysisch geografische situatie	12
1.2.6.3 Bekende archeologische vindplaatsen	12
1.2.6.4 Archeologische indicatoren en cultuurhistorisch kader	12
1.2.6.5 Verstoringshistoriek	13
1.3 Assessmentrapport	14
1.3.1 Ruimtelijke situering	14
1.3.2 Beschrijving aardwetenschappelijke gegevens	15
1.3.2.1 Traditionele landschappenkaart (geomorfologie)	16
1.3.2.2 Geologie	17
1.3.2.2.1 Tertiair	17
1.3.2.2.2 Quartair	18
1.3.2.3 Bodem	19
1.3.2.3.1 Bodemtypes	19
1.3.2.3.2 Bodemerosie	20
1.3.2.4 Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHMV) en hoogteverloop	21
1.3.2.5 Hydrografie	23
1.3.3 Gekende archeologische waarden	24
1.3.3.1 Historisch en cartografisch onderzoek	24
1.3.3.1.1 Historische achtergrond	24
1.3.3.1.2 Historische kaarten	29
1.3.3.1.3 Huidige gebruik en verstoringen	39
1.3.3.2 Beschrijving van de gekende archeologische waarden	42
1.3.3.3 Projectgebied gesitueerd ten aanzien van zijn landschappelijk en culturele kader	45

1.4	Synthese	45
1.4.1.1	<i>Interpretatie van aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed</i>	<i>46</i>
Deel 2:	Bibliografie.....	46
Deel 3:	Bijlagen.....	47

FIGURENLIJST (2017E211)

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-Basiskaart met aanduiding van het kadasternummer (Bron: Geopunt).....	7
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).....	7
Figuur 3: Visualisatie van de geplande werken.....	11
Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalg, winteropnamen, 2016 (Bron: Geopunt)	14
Figuur 5: Projectgebied weergegeven op de traditionele landschappenkaart (Bron: Geopunt)	16
Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt)	17
Figuur 7: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt)	18
Figuur 8: Projectgebied weergegeven op de bodemkaart (Bron: Geopunt).....	19
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op de potentiële bodemerosiekaart per perceel (Bron: Geopunt)	20
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (bron: Geopunt).	21
Figuur 11: Hoogteverloop van het projectgebied (van noord naar zuid) volgens de profiellijn weergegeven op het DHMV (bron: Geopunt).....	22
Figuur 12: Projectgebied weergegeven met de verschillende waterlopen op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (bron: Geopunt).	23
Figuur 13: Microtopografische kaart met aanduiding van het alluvium (TERMOTE 1990, fig. 2).....	24
Figuur 14: Ieper tijdens de 11 ^{de} en 12 ^{de} eeuw, (MUS 1998, fig. 2)	25
Figuur 15: Ieper tijdens de 13 ^{de} eeuw, (TERMOTE 1990, fig. 3-III)	26
Figuur 16: Ieper tijdens het tweede kwart tot het einde van de 13 ^{de} eeuw, (TERMOTE 1990, fig. 3-II)	26
Figuur 17: Ieper en de buitenwijken tijdens de 13de eeuw (Mus, 1998, fig. 4)	27
Figuur 18: Projectgebied bij benadering weergegeven op het plan van Guillaume Du Thielt, 1383 (Bron: Ieper à la carte)	29
Figuur 19: Ieper in 1670	30
Figuur 20: Projectgebied weergegeven op het plan van het eerste project van Vauban, 1678-1684 (Bron: SAI, Bibliotheek, 949.33/IEPE/1858, Vereecke J.J.J., 1858, Histoire militaire de la ville d'Ypres, XX)	31
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op het plan van het tweede project van Vauban, 1689 (Bron: SAI, Bibliotheek, 949.33/IEPE/1858, Vereecke J.J.J., 1858, Histoire militaire de la ville d'Ypres, XXI)	32
Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt)	33
Figuur 23: Voorbeeld van een profiel van een Vaubanversterking (Bron: Henry Hide, 2014).....	34
Figuur 24: Projectgebied weergegeven op het plan van de toestand kort na 1783 (Bron: SAI, Bibliotheek, 949.33/IEPE/1858, Vereecke J.J.J., 1858, Histoire militaire de la ville d'Ypres, XXX. Toestand kort na 1783).....	35
Figuur 25: Projectgebied weergegeven op het Plan van Ieper met de toestand in 1794 (Bron: SAI, Bibliotheek, 949.33/IEPE/1858, Vereecke J.J.J., 1858, Histoire militaire de la ville d'Ypres, XXXI. Toestand in 1794.)	36

Figuur 26: Projectgebied weergegeven op het plan van Ieper met de toestand in 1815 (Bron: SAI, Bibliotheek, 949.33/IEPE/1858, Vereecke, J.J.J., 1858, Histoire militaire de la ville d'Ypres, XXXIII.).....	36
Figuur 27: Projectgebied weergegeven op het plan van Ieper van 1830 (Bron: Vereecke J.J.J., 1858, Histoire militaire de la ville de Ypres, XXXIV. Toestand in 1830).....	37
Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de Vandermaelenkaart, 1848-1854 (Bron: Geopunt).....	37
Figuur 29: Projectgebied weergegeven op de loopgravenkaart, 20 maart 1918 (Bron: Ieper - 20-28NW-6-200318-S-Railways)	38
Figuur 30: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt)	39
Figuur 31: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt)	40
Figuur 32: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt)	40
Figuur 33: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt)	41
Figuur 34: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2016 (Bron: Geopunt)	41
Figuur 35: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt)	42
Figuur 36: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2016 t.a.v. het cultuurhistorisch kader (Bron: Geoportaal)	45

TABELLENLIJST (2017E211)

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	6
Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.....	15
Tabel 3: Overzicht van de aanwezige CAI.	42

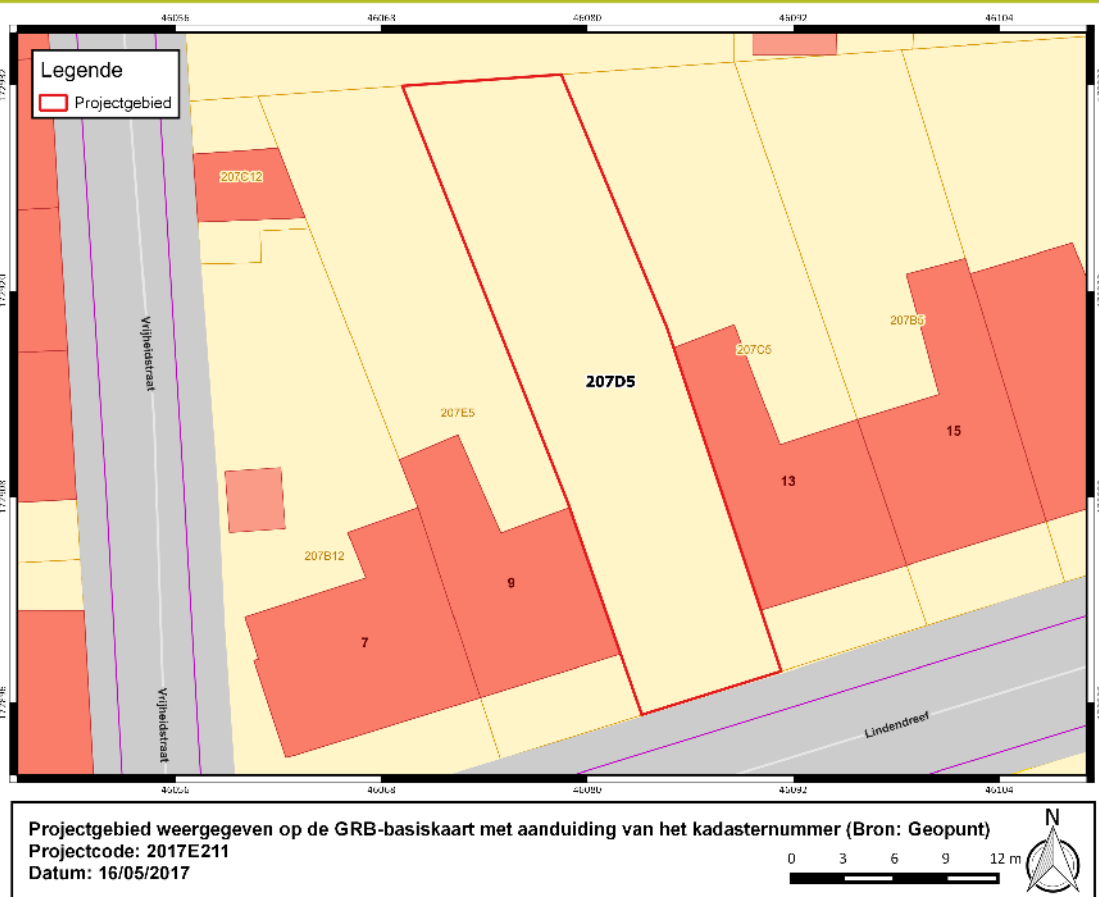
Deel 1: Resultaten van het bureauonderzoek

1.1 Beschrijvend gedeelte

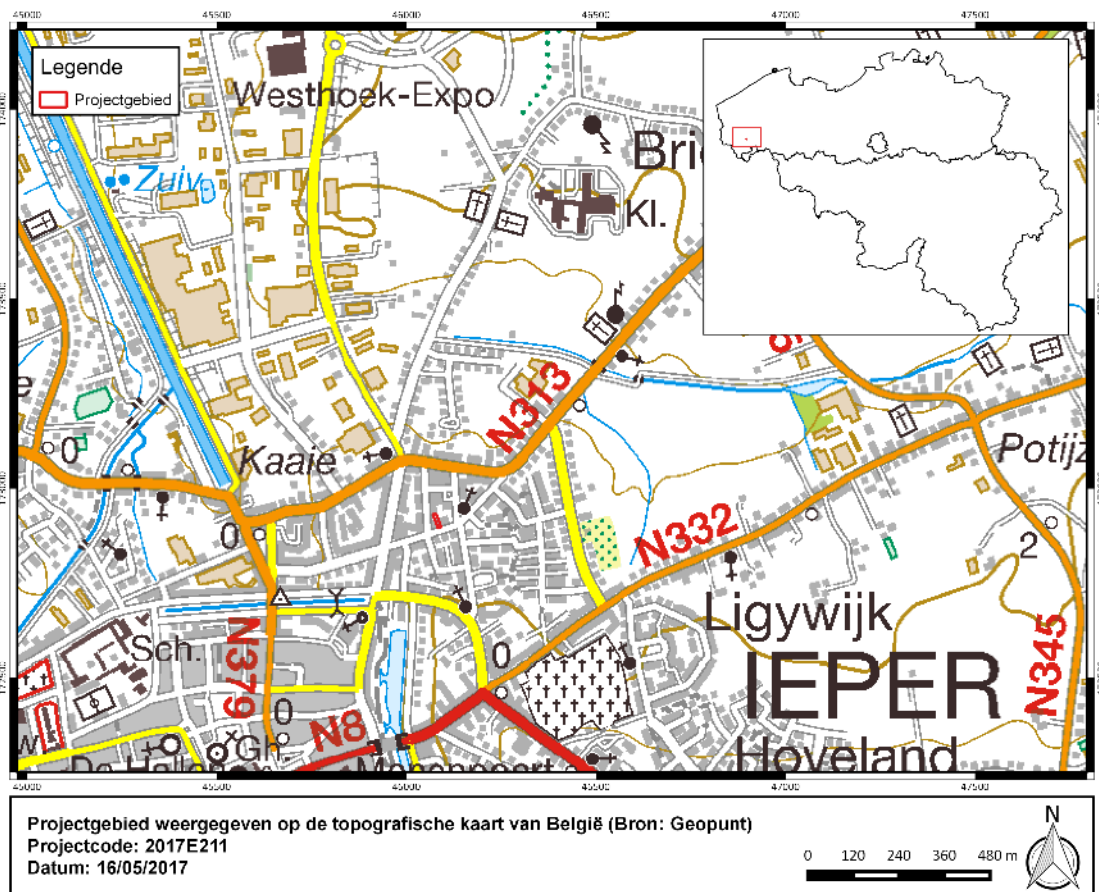
1.1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Ieper
	Deelgemeente	/
	Postcode	8900
	Adres	Lindendreef 11 8900 Ieper
	Toponiem	Lindendreef 11
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 46050 Y _{min} = 172894 X _{max} = 46107 Y _{max} = 172933
b) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Ieper, 2 ^{de} Afdeling, Sectie A, nr 207d5; Figuur 1	
c) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Figuur 2	
d) Alle betrokken actoren en specialisten	Janiek De Gryse (erkend archeoloog) Dieter Demey (projectleider archeologie) Wouter Van Goidsenhoven (archeoloog) Clara Thys (archeoloog) Joren De Tollenaere (aardkundige) Aaron Willaert (historicus)	
e) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	/	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-Basiskaart met aanduiding van het kadasternummer (Bron: Geopunt)

Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt)

1.2 Onderzoeksopdracht

1.2.1 Onderzoekskader

Aanleiding van onderhavig bureauonderzoek vormt de geplande realisatie van een nieuwbouwproject. Het projectgebied wordt in deze studie Ieper Lindendreef 11 genoemd.

Met onderhavig bureauonderzoek wordt de eerste stap gezet van archeologisch vooronderzoek met het oog op het bekomen van een bekrachtigde archeologienota en aldus de behartiging van de archeologische belangen binnen de planrealisatie conform het actueel Vlaams erfgoedbeleid.

Het archeologisch vooronderzoek betracht vooreerst archeologische artefacten en sites op te sporen binnen de grenzen van Ieper Lindendreef 11. Finaal formuleert het archeologisch vooronderzoek een beargumenteerde inschatting van het potentieel voor kennisvermeerdering van eventueel aanwezige archeologische resten binnen de grenzen van het projectgebied en hoe hiermee om te gaan in het kader van de planuitvoering.

Een dergelijke inschatting kan gebeuren na het beantwoorden van de volgende onderzoeksvragen:

- Wat is op basis van de bestaande bronnen, het archeologisch potentieel van het projectgebied?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van één of meerdere archeologische sites?
- Indien niet, kan de afwezigheid van indicaties op basis van de resultaten van het bureauonderzoek verklaard worden?
- Indien wel, kan op basis van bestaande bronnen bepaald worden wat de aard, datering en bewaring is?
- Wat is de verstoringshistoriek van het plangebied en welke invloed heeft dit op het archeologisch potentieel van het terrein?
- Welke impact hebben de geplande werken op het archeologisch bodemarchief?
- Wat is het wetenschappelijk kennispotentieel van een eventueel aanwezige archeologische site?

1.2.2 Juridische context

Het projectgebied bevindt zich volgens het gewestplan binnen een woongebieden met cultureel, historische en/of esthetische waarde (code 0101). Het projectgebied bevindt zich binnen de vastgestelde archeologische zone van de historische stadskern van de stad Ieper¹. Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 100 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 300 m² of meer bedraagt.

De oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt ca. 0,34 ha vandaar is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

1.2.3 Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bronnen gebruikt.

1.2.4 Archeologische voorkennis van het terrein

Binnen de grenzen van projectgebied Lindendreef 11 Ieper werd in het verleden geen archeologisch onderzoek uitgevoerd.

In de omgeving zijn wel enkele archeologische vindplaatsen gekend (cfr. infra).

¹ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/11927>

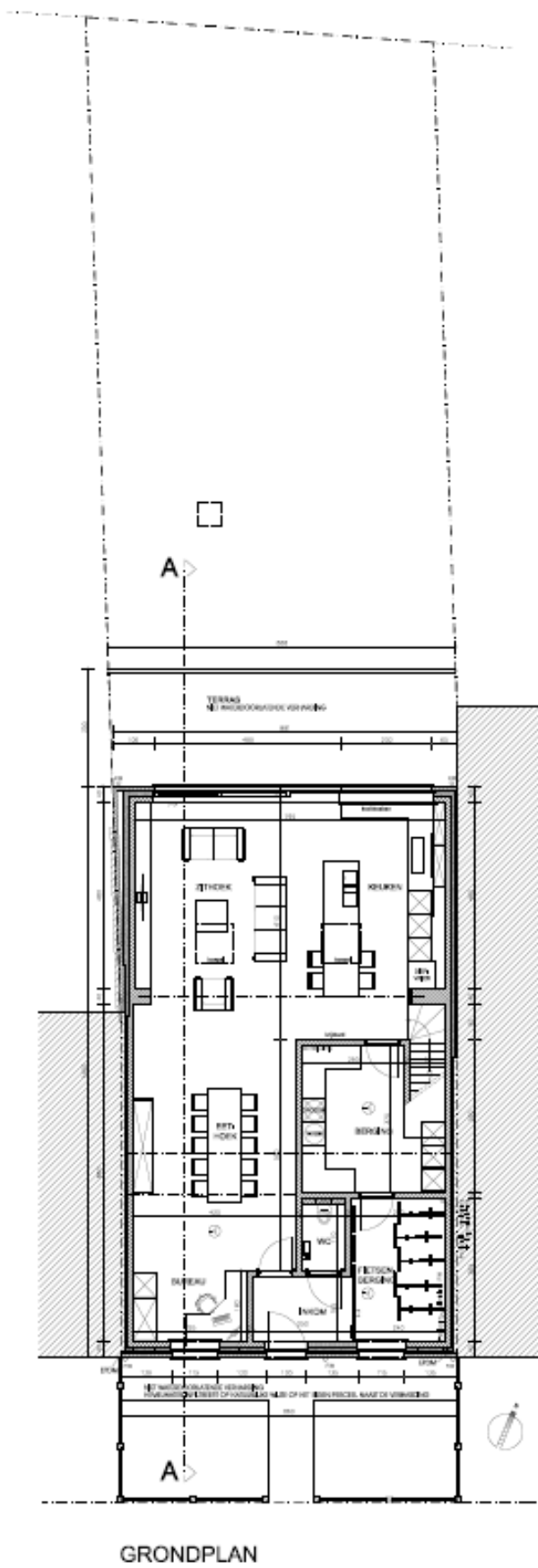
1.2.5 Geplande ingrepen en hun impact op het bodemarchief

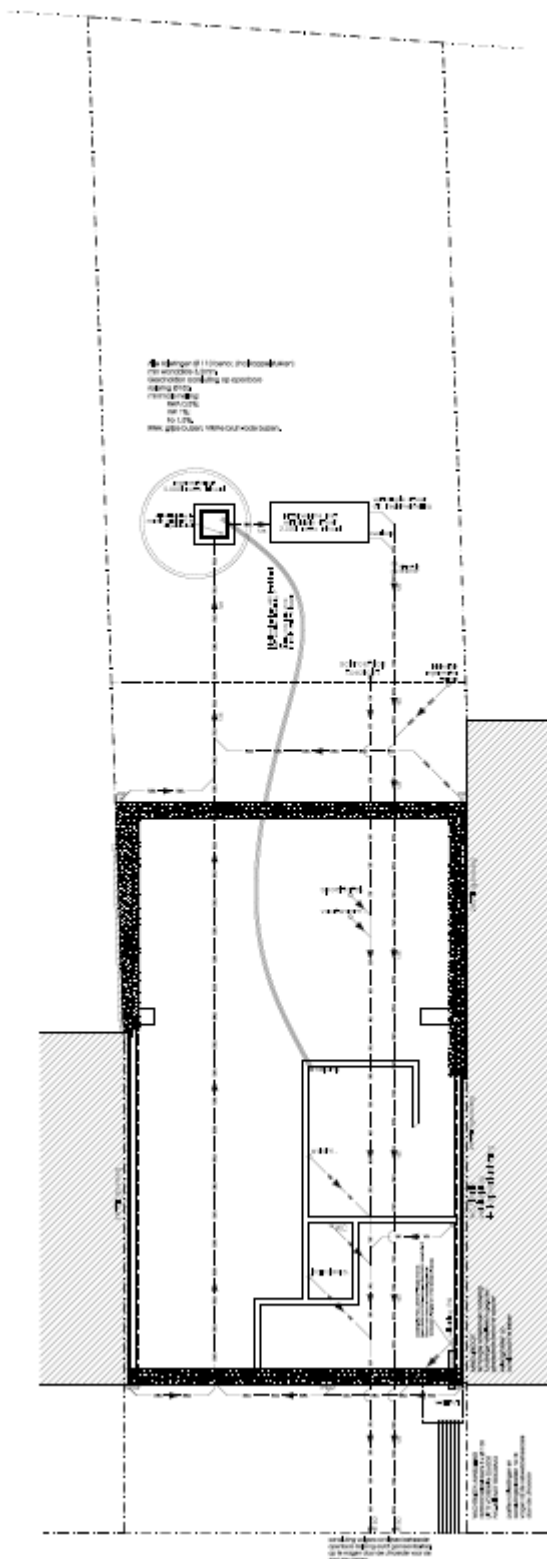
De huidige vervallen voorgevel zal worden afgebroken en een nieuwe woning zal worden gebouwd. De straatgevel wordt analoog aan de oorspronkelijk vergunde toestand van de vorige eigenaars gebouwd.

Onder de geplande woning en onder de terras zal de bodem vergraven worden. De diepte is tot op 45 cm onder het 0-pas of tot 35 cm onder het huidig maaiveld, met uitzondering van het rioleringsstracé dat tot ca. 60 cm diepte zal reiken. Thans is er geen onderkeldering aanwezig.

In bijlage 1 het grondplan, het funderings- en rioleringsplan, en verschillende terreinprofielen.

Het volledige projectgebied is 337 m², de oppervlakte van de geplande bodemingreep bedraagt ca. 183 m².

FUNDERINGS- EN RIOLERINGSPLAN

Figuur 3: Visualisatie van de geplande werken

1.2.6 Onderzoeksmethode- en strategie

1.2.6.1 Methode

Het archeologisch potentieel drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van de planlocatie. Het archeologisch potentieel is gebaseerd op vier variabelen: fysisch-geografische situatie, bekende archeologische vindplaatsen, archeologische indicatoren en verstoringshistoriek.

1.2.6.2 Fysisch geografische situatie

Geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen. De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad van het archeologische erfgoed.

Volgend kaartmateriaal werd geconsulteerd t.b.v. de aardkundige analyse van de projectlocatie:

- Tertiair geologische kaart van Vlaanderen
- Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Bodemkaart
- Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
- Hydrografische kaart van Vlaanderen
- Bodemerosie kaart
- Geomorfologische kaart

1.2.6.3 Bekende archeologische vindplaatsen

Dit wijst op vindplaatsen waar de fysieke neerslag van menselijke activiteiten uit het verleden reeds werd vastgesteld en gedocumenteerd. Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het projectgebied werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed geraadpleegd.

1.2.6.4 Archeologische indicatoren en cultuurhistorisch kader

Archeologische indicatoren omvatten diverse datacategorieën zoals resultaten van non-intrusieve archeologische prospectietechnieken (bijvoorbeeld vondstmeldingen van metaaldetectie), toevallige vondsten bij niet-archeologische graafwerken, maar vooral ook historisch-cartografische, iconografische data en fotocollecties.

Om bij deze casus inzicht te verwerven over de archeologische indicatoren in het plangebied werd onderstaand historisch kaartmateriaal geanalyseerd:

Bron	Jaartal
Guillaume du Thielt	1383
Plan van Ieper	1670
Eerste project Vauban	1678-1684
Tweede project Vauban	1689
Kaart van Ferraris	1771-1777
Plan van Ieper	1783
Plan van Ieper	1794
Plan van Ieper	1815
Plan van Ieper	1830
Vandermaelenkaart	1848-1854
Loopgravenkaart	1918

Op basis van dit kaartmateriaal kan het landgebruik vanaf de tweede helft van de 14de eeuw vastgesteld worden en de eventuele gevolgen ervan op het archeologisch bodemarchief ingeschat worden. Deze gegevens werden aangevuld met informatie afkomstig uit archeologische en historische literatuur, daarnaast is ook gebruik gemaakt van data over de lokale toponymie en geschiedenis. De keuze van de bronnen is gebaseerd op graad van relevantie en toegankelijkheid.

Om het cultuurhistorische kader van het projectgebied in kaart te brengen, werd het kaartmateriaal beschikbaar op Geoportaal geconsulteerd.

1.2.6.5 Verstoringshistoriek

De verstoringsgraad van de planlocatie bepaalt in belangrijke mate de gaafheid en bewaringsgraad van het archeologische bodemarchief. Om een correcte inschatting van de verstoring van de bodem te kunnen maken kunnen allerhande bronnen van pas komen. Zo kan mondelinge informatie van vroegere gebruikers of bewoners, verslagen van bodemonderzoeken of informatie uit de aardwetenschappelijke kaarten een grote rol spelen bij het correct inschatten van de aanwezigheid en van de bewaringstoestand van de archeologische resten.

1.3 Assessmentrapport

Het assessmentrapport omvat alle relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal, die bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Dit rapport heeft als doel het plangebied binnen zijn archeologisch en landschappelijk kader te plaatsen, rekening houdend met de geplande bodemingrepen. De studie maakt gebruik van verschillende datasets, waarbij het uitgangspunt steeds het ontwerpplan van de toekomstige bodemingrepen is. Dit ontwerpplan wordt telkens geprojecteerd op de geologische, bodemkundige en historische kaarten. Alle kaartmateriaal werd vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.

Op basis van deze assessment van het projectgebied kan een gegronde argumentatie opgesteld worden over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen archeologische maatregelen, die uiteengezet worden in deel 2: het programma van maatregelen.

1.3.1 Ruimtelijke situering

Het onderzoeksterrein is gelegen in Ieper, in de provincie West-Vlaanderen. Ieper is gelegen in de Westhoek, Zandlemig Vlaanderen, en aan de noordelijke voet van de Westvlaamse heuvels. De zuidzijde van het plangebied grenst aan de Lindendreef. Ca. 30 meter ten westen loopt de Vrijheidstraat, ca. 80 meter ten oosten loopt de Duivenstraat. De stadskern van Ieper (Grote Markt) situeert zich ca. 1 kilometer ten zuidwesten.

Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2016 (Bron: Geopunt)

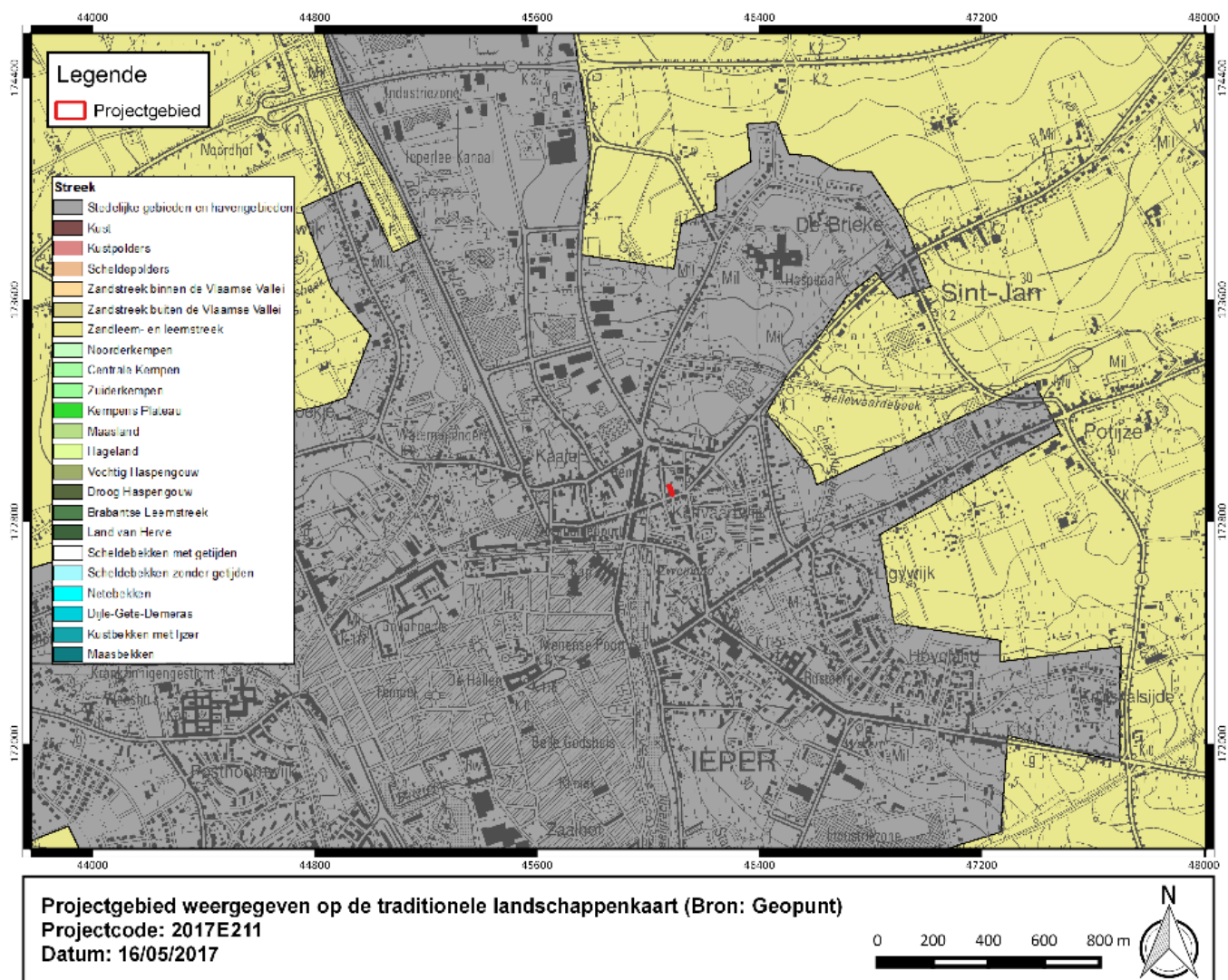
1.3.2 Beschrijving aardwetenschappelijke gegevens

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.

Bron	Informatie
Traditionele landschappenkaart	Stedelijke gebieden en havengebieden
Tertiair	Lid van Aalbeke (Fm. Kortrijk)
Quartair	Type 1: eolische afzetting
Bodemtypes	OB
Potentiële bodemerosie	Verwaarloosbaar tot laag
Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen	Hoogte ca. 22,6 m TAW
Hydrografie	IJzerbekkens (deelbekken: Ieper-Ambacht) Waterlopen: Kasteelbeek, Ieperlee, Schaartjesbeek, Bellewaerdebeek

1.3.2.1 Traditionele landschappenkaart (geomorfologie)

Het projectgebied is gelegen in stedelijke gebieden en havengebieden.

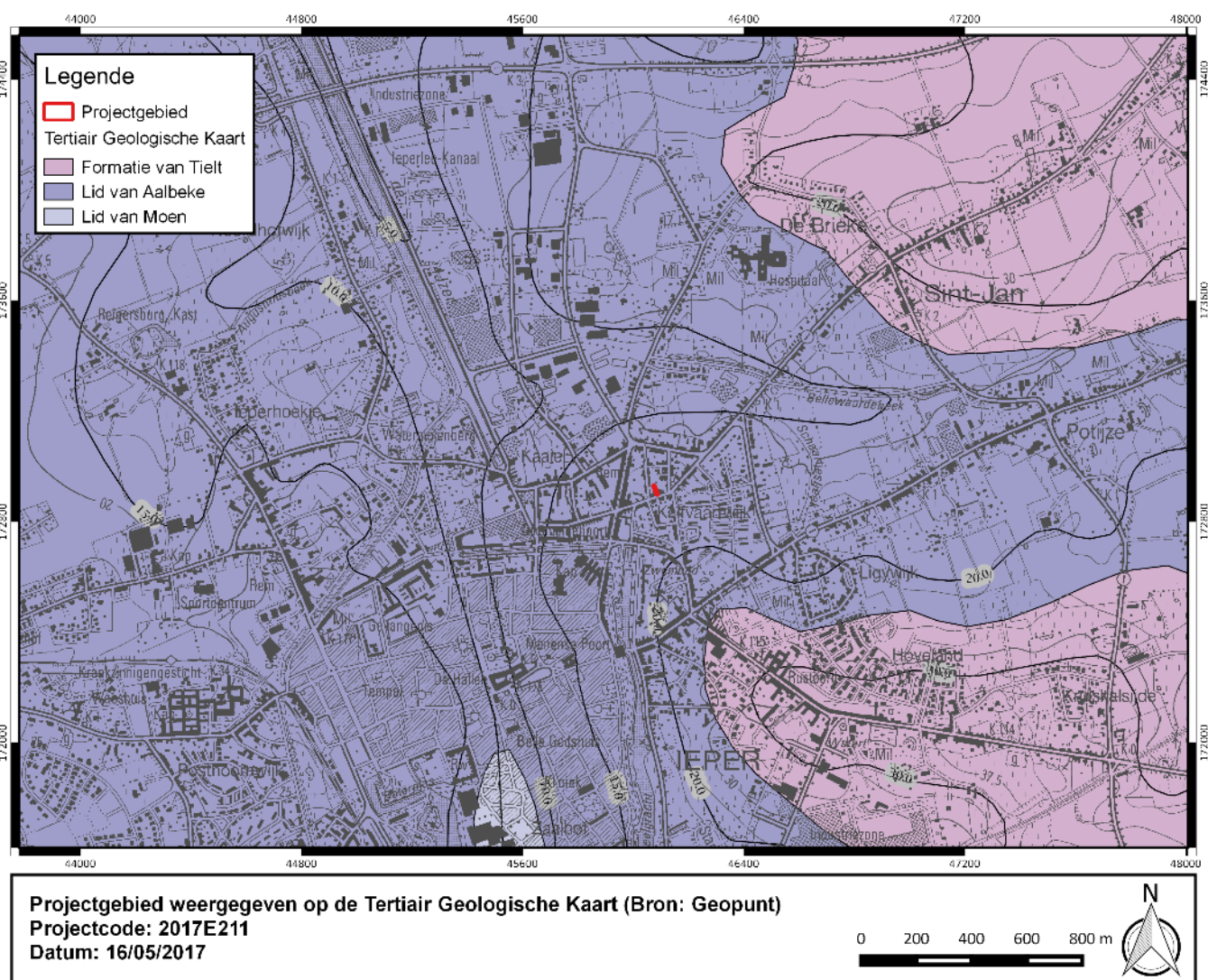
Figuur 5: Projectgebied weergegeven op de traditionele landschappenkaart (Bron: Geopunt)

1.3.2.2 Geologie

1.3.2.2.1 Tertiair

Het projectgebied is gelegen in het **Lid van Aalbeke** (Formatie van Kortrijk). Deze formatie bestaat hoofdzakelijk uit mariene kleiige sedimenten, die weinig macrofossielen bevatten en is de eerste afgezette formatie van het Vroeg-Eoceen (54,8 Ma – 49,0 Ma). Over het algemeen worden de afzettingen siltiger of zandiger (ondieper afzettingsmilieu) naar het zuidoosten toe en homogeen kleiiger naar het noorden en noordoosten toe (dieper afzettingsmilieu). De Formatie van Kortrijk wordt ingedeeld in vier leden; van onder naar boven: het Lid van Mont-Héribu, het Lid van Saint-Maur, het Lid van Moen en het Lid van Aalbeke. Het Lid van Mont-Héribu rust op de Groep van Landen.

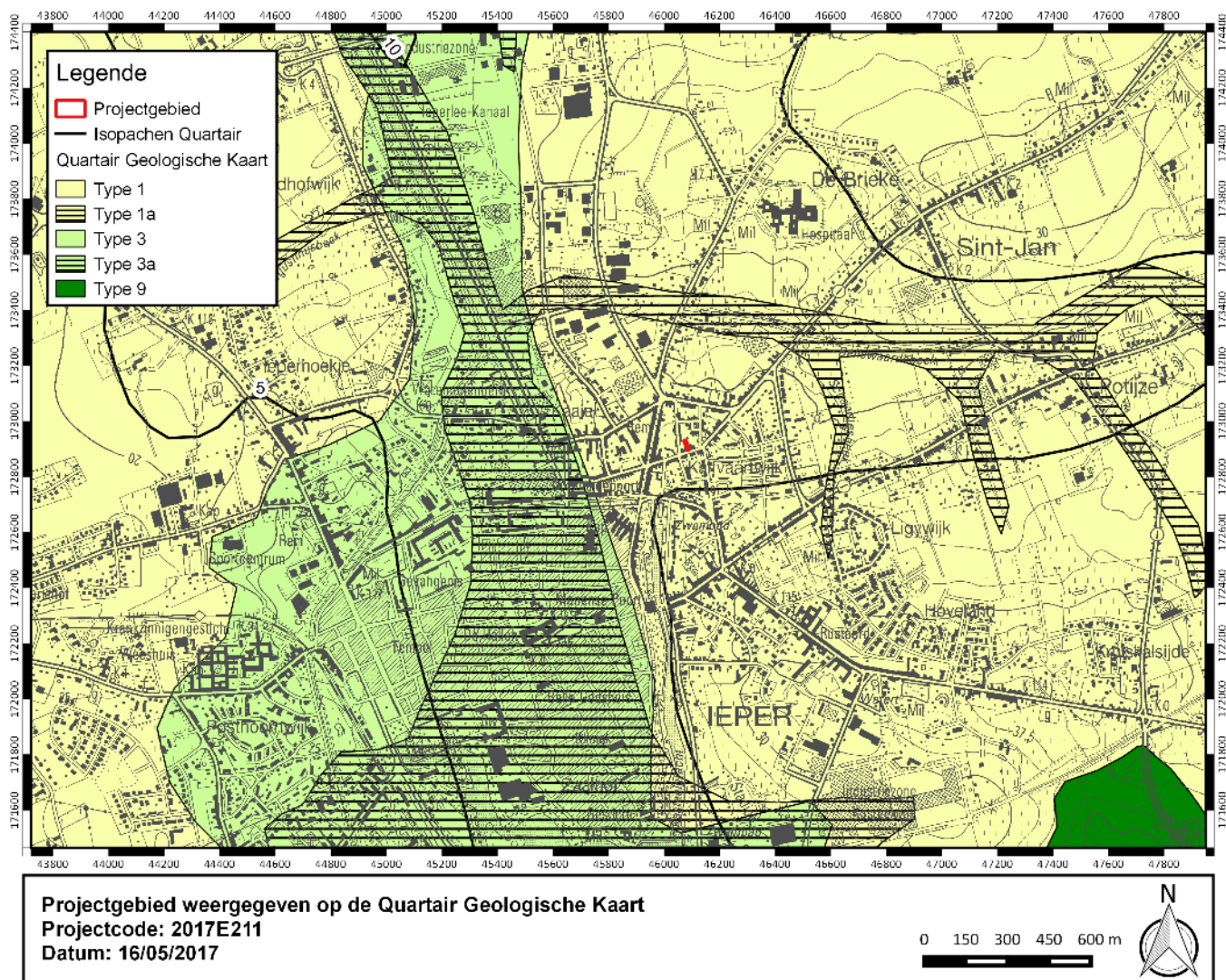
Het **Lid van Aalbeke** is een fijnsiltige homogene klei, afgezet in een rustig open-shelf milieu. Het manifesteert zich vaak als een grijze plastische klei die soms fossielen, zandsteenconcreties en laagjes grijs zand bevat. Deze klei wordt uitgebaat voor vervaardiging van bakstenen, dakpannen en siertegels.

Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt)

1.3.2.2.2 Quartair

Het projectgebied is gelegen in het Quartair **Type 1**. Dit type bestaat uit een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zand tot zandleem). Deze afzetting kan eventuele hellingsafzettingen van het Quartair bevatten.

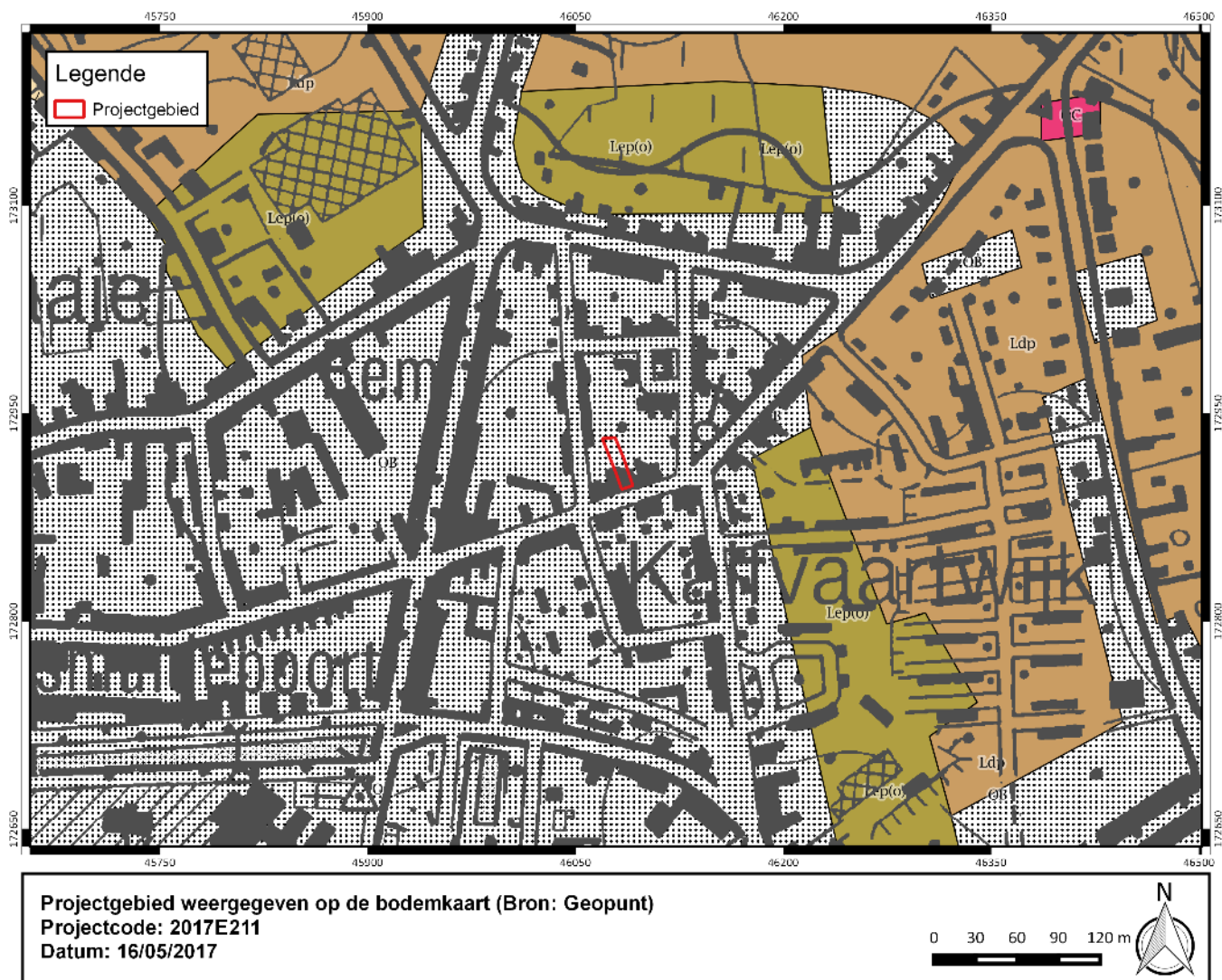

Figuur 7: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt)

1.3.2.3 Bodem

1.3.2.3.1 Bodemtypes

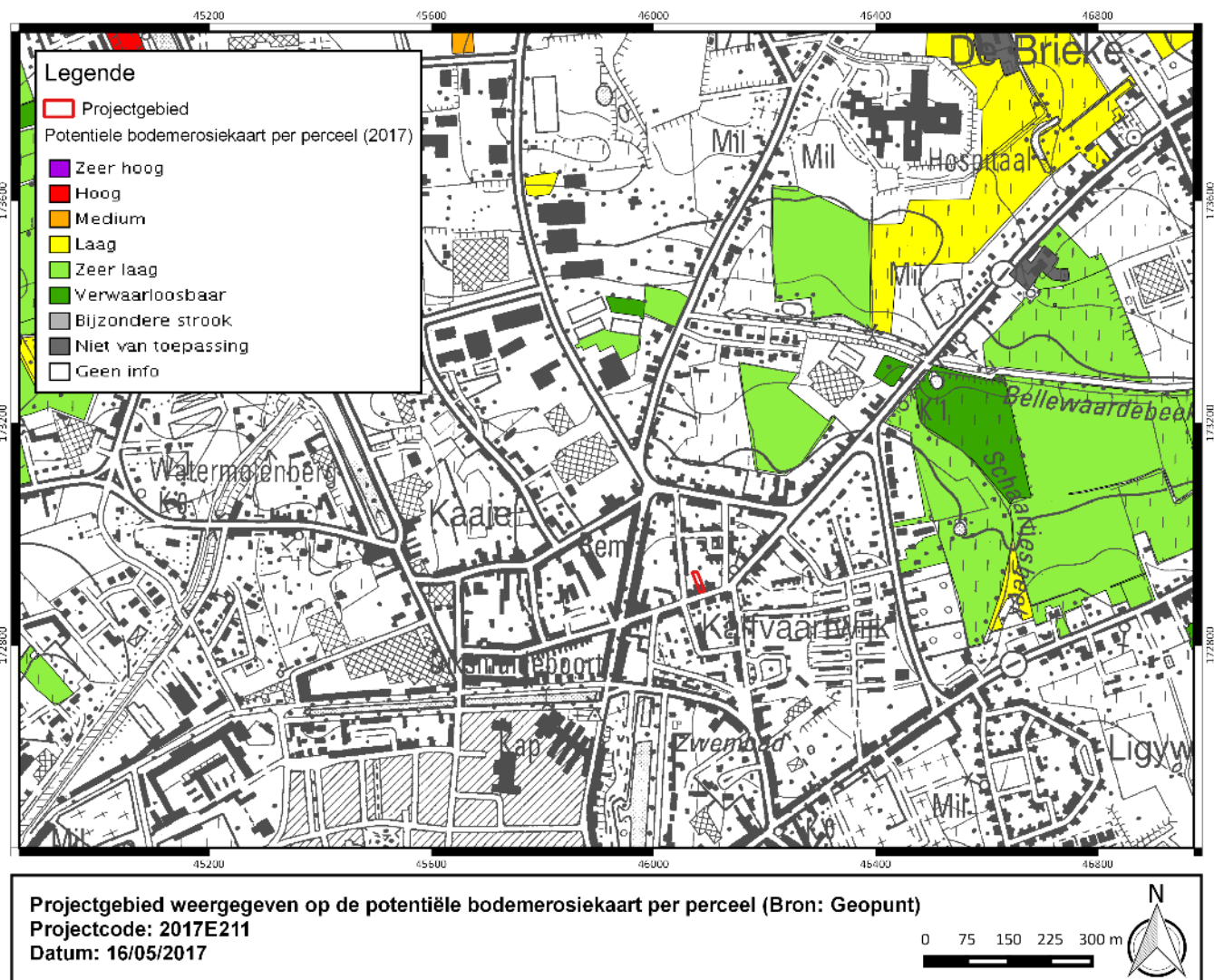
Het bodemtype **OB** is een kunstmatig bodemtype waarbij de natuurlijke bodem sterk verstoord kan zijn door de aanwezige verharding of bebouwing. Hierdoor is het niet altijd mogelijk de natuurlijke bodem te herkennen.

Figuur 8: Projectgebied weergegeven op de bodemkaart (Bron: Geopunt)

1.3.2.3.2 Bodemerosie

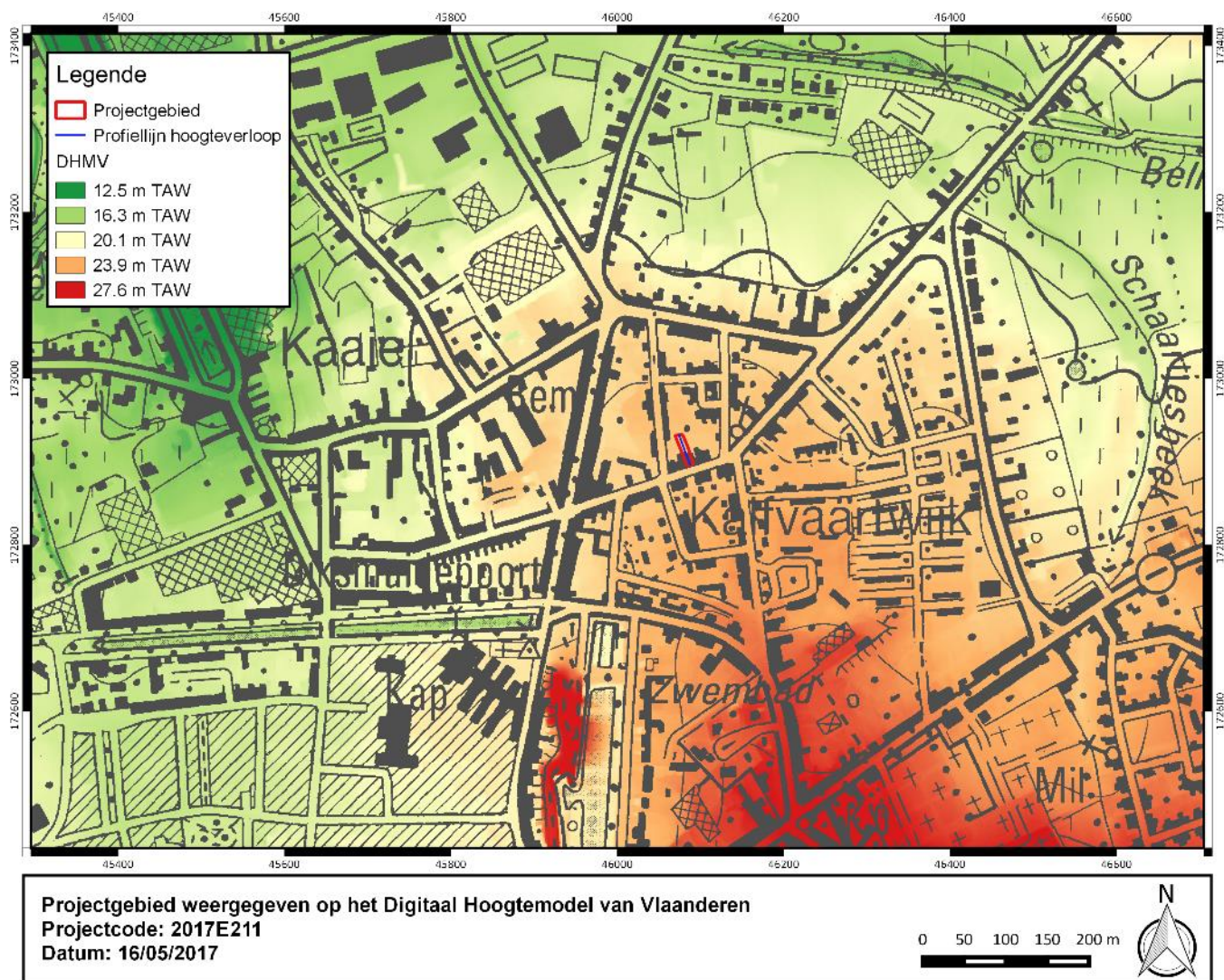
De potentiële bodemerosie is niet gekarteerd voor het projectgebied. Gezien deze tussen verwaarloosbaar en laag ligt in de omliggende percelen kan er vanuit gegaan worden dat binnen het projectgebied de potentiële bodemerosie tussen verwaarloosbaar tot laag zal zijn.

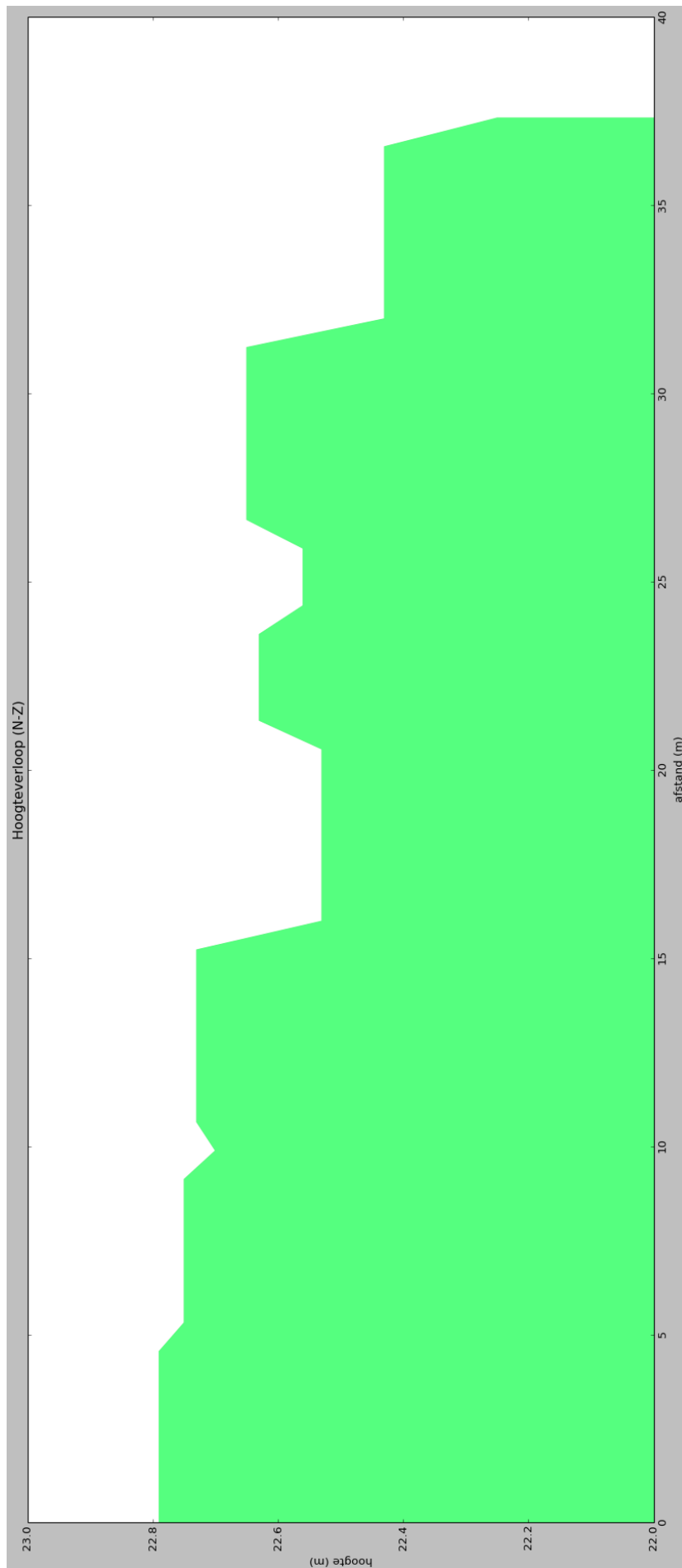
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op de potentiële bodemerosiekaart per perceel (Bron: Geopunt)

1.3.2.4 Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHMV) en hoogteverloop

Het projectgebied is gelegen op de heuvel aanwezig in Ieper in het centrum. Het is een zandrug en deels een opwelling van het onderliggende Tertiair. Het projectgebied is gelegen op ca. 22,6 m TAW en kent een vlak verloop.

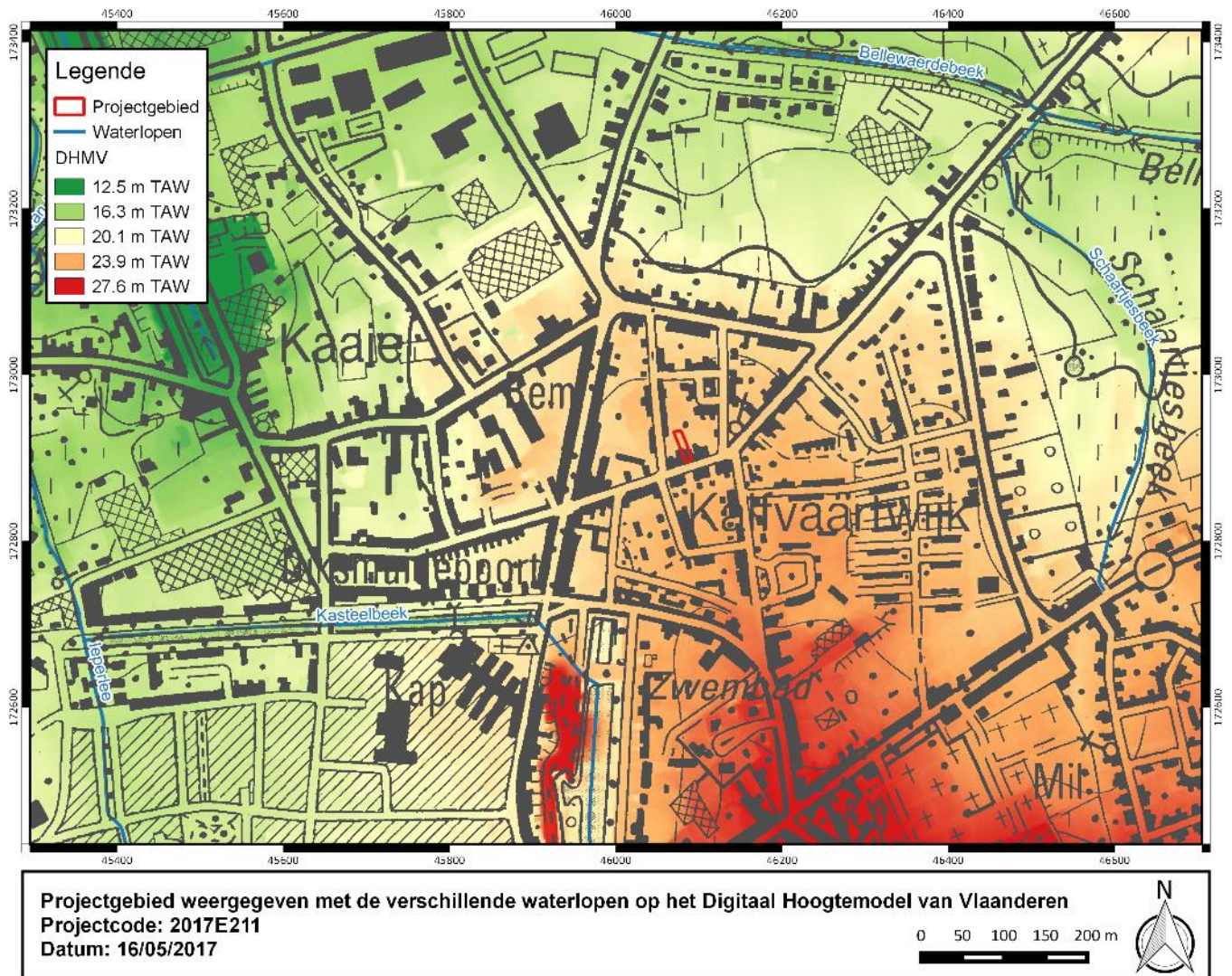
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (bron: Geopunt).

Figuur 11: Hoogteverloop van het projectgebied (van noord naar zuid) volgens de profiellijn weergegeven op het DHMV (bron: Geopunt).

1.3.2.5 Hydrografie

Het projectgebied is gelegen in het IJzerbekken (deelbekken: Ieper-Ambacht). In het westen stroomt de Kasteelbeek die uitmond in de Ieperlee terwijl naar het oosten de Schaartjesbeek stroomt. Ten noorden is de Bellewaerdebeek aanwezig.

Figuur 12: Projectgebied weergegeven met de verschillende waterlopen op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (bron: Geopunt).

1.3.3 Gekende archeologische waarden

1.3.3.1 Historisch en cartografisch onderzoek

1.3.3.1.1 Historische achtergrond

In 1988-1989 voerde toenmalig stadsarcheoloog Johan Termote een systematisch historisch-geografisch en -topografisch onderzoek van de binnenstad uit. Gegevens uit historische, iconografische, bouwhistorische en geofysische onderzoeken werden samengebracht en aangevuld met microtopografische gegevens en boorgegevens. Dit onderzoek leverde heel wat nieuwe gegevens op m.b.t. de ruimtelijke ontwikkeling van de binnenstad.

De stad Ieper ontstond op de rechteroever van de rivier de Ieper, die ontspringt op de Lindenhoek ten zuiden van de Kemmelberg². De vallei waarin de Ieper stroomde was aanvankelijk vrij nauw, maar ter hoogte van het Zaalhofplein en de huidige markt werd de vallei breder (Figuur 13)³. Aan oostzijde van deze vallei kwam een vlakke zandleemrug voor; vermoedelijk moet de vroegste bewoning hier gesitueerd worden.

Figuur 13: Microtopografische kaart met aanduiding van het alluvium (TERMOTE 1990, fig. 2)

² CORNILLIE 1950, 19.

³ TERMOTE 1990, 68.

De oudste vermelding van de *Villa Yprensis* gaat terug tot 1066, maar er zijn aanwijzingen dat de nederzetting teruggaat op een Karolingische *fiscus*⁴. De kern van de *villa*, de *curtis*, lag in de bocht van de Ieper, nabij de kruising van de Elverdingestraat en de Lange- en Korte Meersstraat (Figuur 14)⁵. De lokalisatie van de gracht rond de *curtis* en het aanpalende neerhof kon aan de hand van boringen vrij nauwkeurig bepaald worden. Vermoedelijk gaat de grafelijke motte, ten noorden van de markt, terug tot deze *curtis*.

1. *Curtis*: centrum van de bedrijvigheid van de *villa*
2. Neerhof met de Sint-Maartenskerk
3. Sceuveldgracht
4. Semi-circulair domein, omgeven door een gracht
5. Semi-circulaire *portus* rond de Sint-Pieterskerk
6. Sint-Jacobskerk
7. Het Zaalhof
8. Neerhof van het Zaalhof
9. Grafelijke motte

Figuur 14: Ieper tijdens de 11de en 12de eeuw, (MUS 1998, fig. 2)

In de tweede helft van de 11de eeuw bestaan twee duidelijke kernen: de grafelijke *villa* met als kern de motteversterking en de Sint-Maartenskerk. Beide zijn gesitueerd ten noorden van de markt en de *portus* (handelsnederzetting) gesitueerd rond de Sint-Pieterskerk. De handelsnederzetting is reeds in 1127 verdedigd door een gracht. De opgave van de grafelijke versterking ten voordele van het nieuwe handelscentrum leidt tot een conflict, dat uiteindelijk in het nadeel van de Sint-Pieters *portus* beslecht wordt⁶. Aan de westzijde van de Ieper, in de onmiddellijke nabijheid van de Sint-Pieters *portus*, wordt een nieuwe grafelijke versterking opgericht. Deze vormt de kern van het latere Zaalhof.

Stadsontwikkeling tot ca. 1400

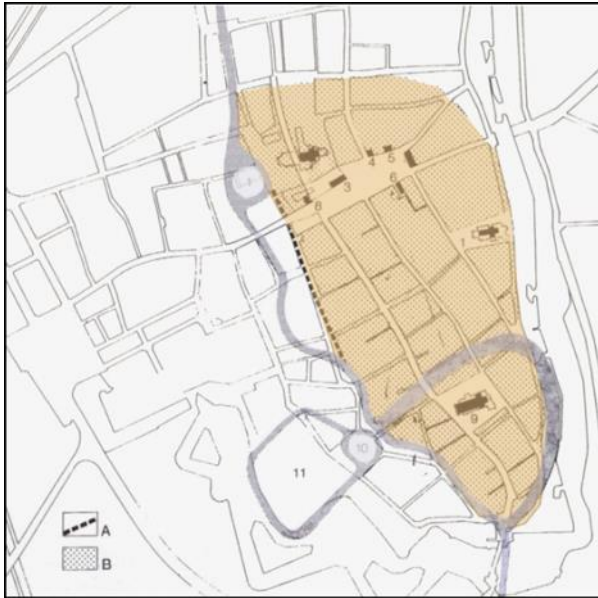
Tussen 1128 en 1324 breidt de stad Ieper zich sterk uit: de grote bloei van de lakenindustrie leidde tot een grote bevolkingsgroei. In een eerste fase wordt de ruimte tussen de oorspronkelijke grafelijke versterking en de Sint-Pieters *portus* opgevuld, m.a.w. de terreinen ten oosten van de Ieper⁷. Deze terreinen werden op figuur 16 oranje weergegeven. Belangrijkste assen zijn het Schipleet (Figuur 16, A), aangelegd in het eerste kwart van de 12de eeuw, de Rijselsestraat en de Meensestraat. Tot deze fase behoort ook de stichting van de Sint-Jacobsparochie, te dateren tussen 1123 en 1139.

⁴ TERMOTE 1990, 68.

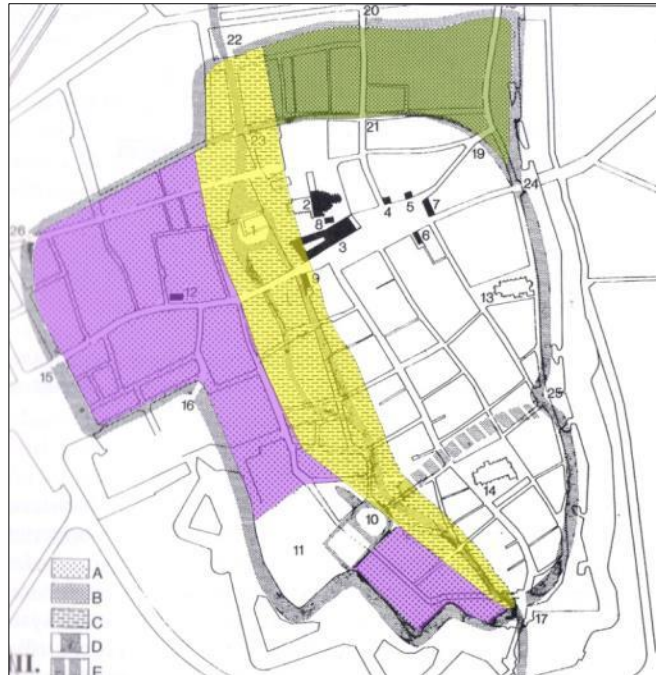
⁵ MUS 1998, 54.

⁶ TERMOTE 1990, 68.

⁷ TERMOTE 1990, 68.

Figuur 16: leper tijdens het tweede kwart tot het einde van de 13de eeuw, (TERMOTE 1990, fig. 3-II)

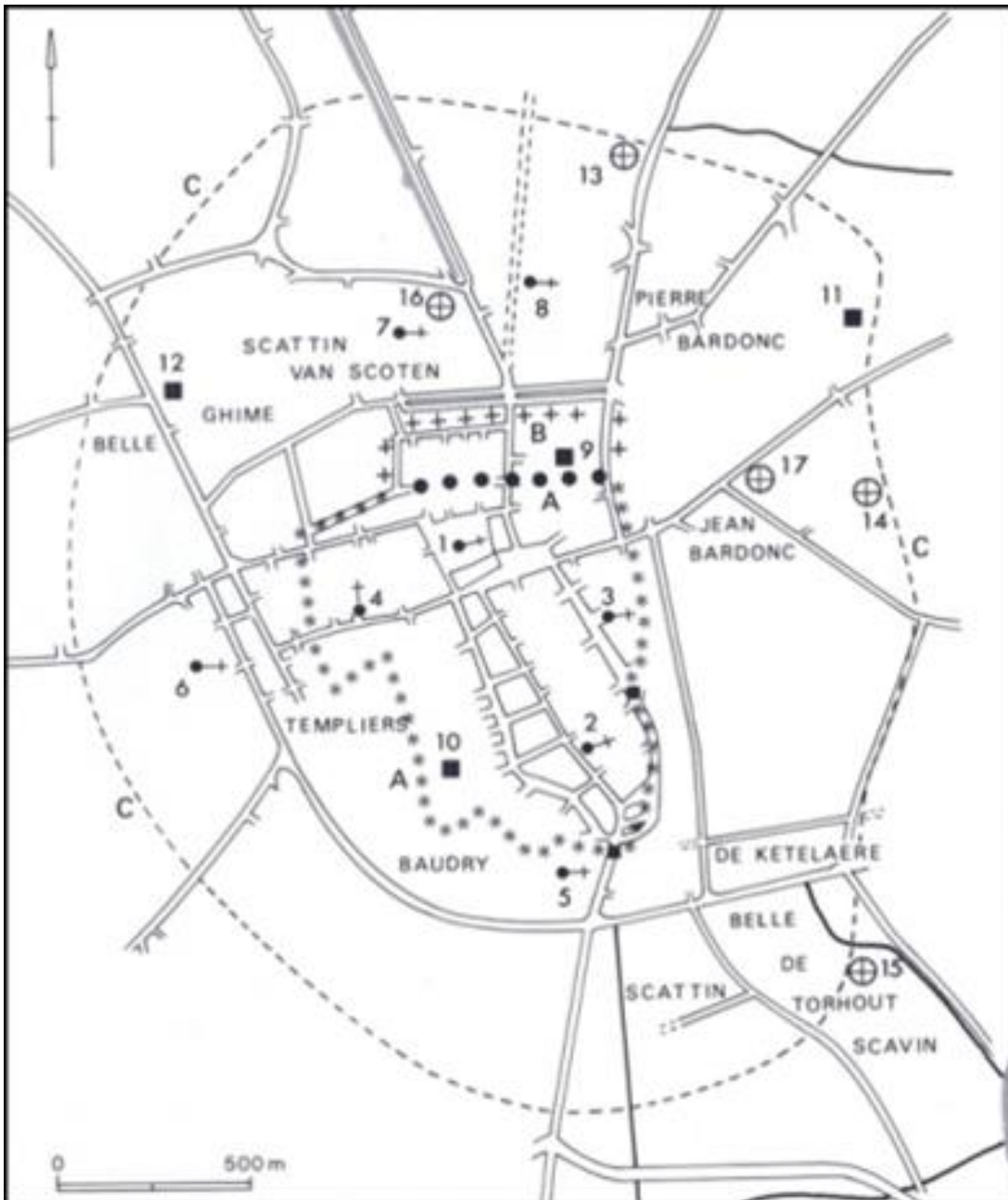

Figuur 15: leper tijdens de 13de eeuw, (TERMOTE 1990, fig. 3-III)

In het eerste kwart van de 13de eeuw worden ook de arealen ten westen van de lepere verkaveld en geleidelijk ingenomen⁸. Het gaat om de terreinen ten noorden van de Boterstraat, ten noorden en ten zuiden van het Zaalhof (Figuur 15, paars). In de eerste helft van de 13de eeuw wordt ook het alluvium van de lepere bouwrijp gemaakt (Figuur 15, geel). In de tweede helft van de 13de eeuw, vermoedelijk nog voor 1285, wordt ook het gebied ten noorden van de Surmont de Volsberghe-straat en de H. Cartonstraat binnen de stadsverdediging opgenomen (Figuur 15, groen)⁹.

⁸ TERMOTE 1990, 68.

⁹ TERMOTE 1990, 68.

Figuur 17: leper en de buitenwijken tijdens de 13de eeuw (Mus, 1998, fig. 4)

In een derde fase worden de talrijke buitenparochies, oa. de Sint-Michielsparochie, binnen een tweede stadsomwalling gevat. Deze werd aangelegd in de periode 1325-1328.

Late Middeleeuwen

Tijdens het beleg van 1383 worden de buitenwijken van Leper volledig verwoest door de Engelse en Gentse troepen¹⁰. Omdat de heropbouw van deze wijken door de graaf van Vlaanderen, de Franse koning en het stedelijk patriciaat verboden werd, werden ca. 350 volders en ca. 800 wevers verplicht om zich binnen de stadsmuren te vestigen. Op die manier kon de productie van het laken efficiënter gecontroleerd worden en werd de productie van goedkoop laken onmogelijk gemaakt.

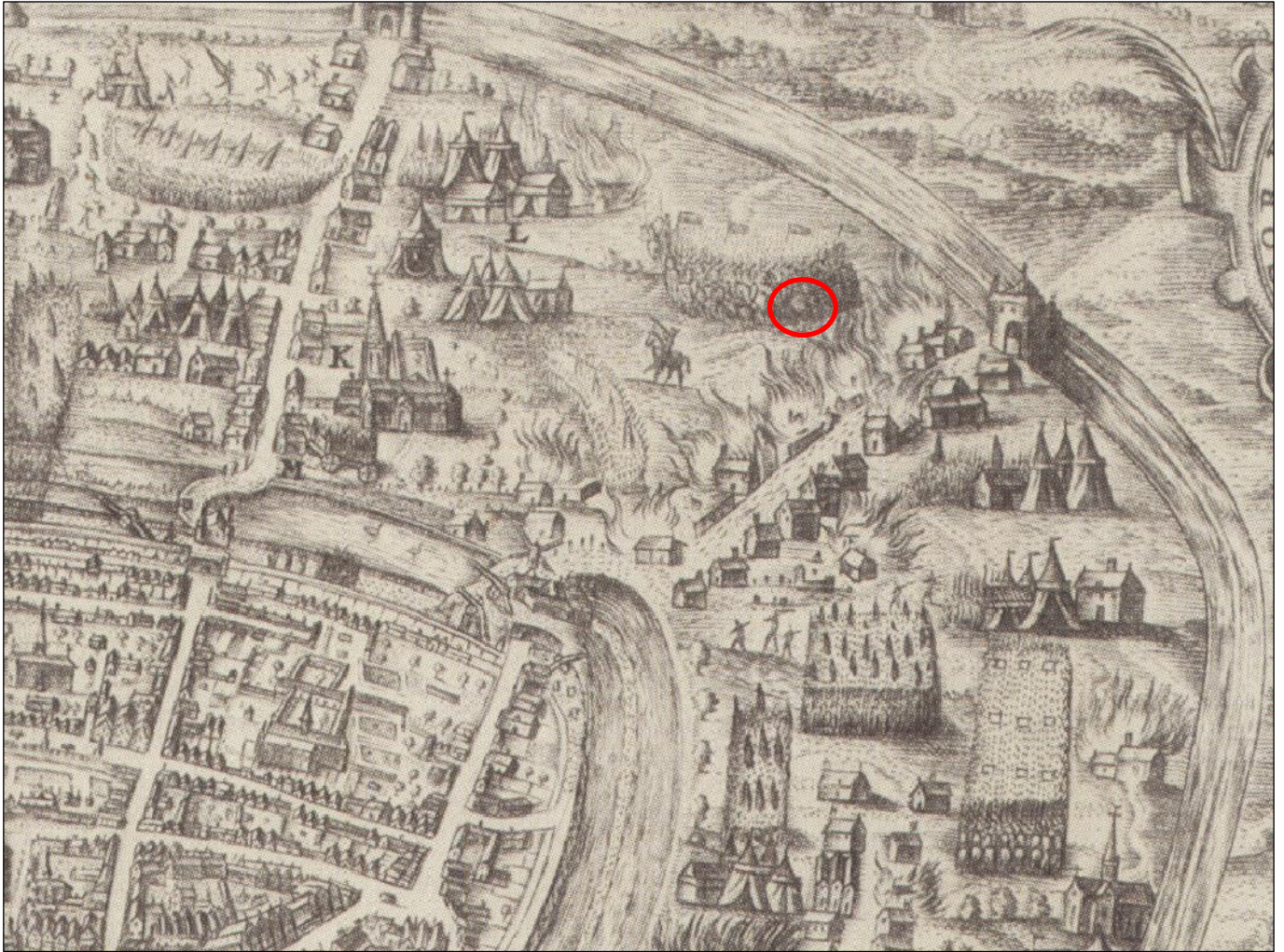
Rekening houdende met het feit dat de volders enerzijds grote hoeveelheden water nodig hebben om het gevolve laken te spoelen en anderzijds het vuile spoelwater op een efficiënte manier moeten kunnen lozen, ligt het voor de hand dat een groot aantal volders zich vestigde aan de westzijde van de Leperlee¹¹. De bronnen maken melding van een voldersconcentratie tussen het Zaalhof en de Predikheren in het noorden en de leperse vesten in het westen en het zuiden. Er zijn sterke aanwijzingen dat de traditie zich in deze industriële wijk van de late 14de eeuw tot de 17de eeuw heeft doorgezet. In de 17de eeuw wordt de wijk grotendeels verlaten t.g.v. de teloorgang van de leperse draperie¹². Dit verklaart waarom maarschalk de Vauban net op deze gronden kazernes, arsenalen en hospitalen van het leger liet oprichten.

¹⁰ Mus 1998, 56.

¹¹ Mus 1997, 27.

¹² Mus 1997, 29.

1.3.3.1.2 Historische kaarten

Figuur 18: Projectgebied bij benadering weergegeven op het plan van Guillaume Du Thielt, 1383 (Bron: leper à la carte)

Het onderzoeksterrein situeert zich op de kaart van Guillaume du Thielt binnen de oude Sint-Jansparochie. Gedurende de 13de eeuw kent leper dankzij de economische bloeiperiode, gefundeerd op de lakenindustrie, een demografische en territoriale expansie. Dit leidt tot het oprichten van nieuwe parochiekerken tot ver buiten de 12de-eeuwse vesten. Binnen deze zogenaamde voorgeborchten bestond een belangrijk deel van de bevolking uit arbeiders van de lakenindustrie zoals wevers, vollers, droogscheerders, rekhouders, etc. In de nabijheid van het plangebied situeert zich de Sint-Janskerk (1200). Het incorporeren van deze voorgeborchten leidt tot een verruiming van de stadsversterking.

De kaart van Du Thielt toont de belegering van leper in 1383, met weergave van verschillende kampementen. Na deze belegering werd beslist de buitenste verdedigingsgordel te slechten en de voorgeborchten, die volledig waren verwoest, niet opnieuw op te bouwen.¹³

¹³ Mus, O., Het beleg van leper in 1383. De vernietiging van de buitenwijken en de gevolgen voor de binnenstad en de bewoners ervan, Stadsarchief leper, 1999, p. 174.

Figuur 19: leper in 1670

Op dit plan van ca. 1670 wordt de toestand onder het Spaanse bewind aangegeven. Vier ravelijnen en een aarden omwalling, aangelegd rond de Neerstad met havenkom en bestaande uit vijf bastions met tussenliggende courtines beschermden de noordzijde van de stad. De Neerstad kon men bereiken via de Elverdingseweg, de Torhoutseweg en de Diksmuidepoort. Het plangebied situeert zich buiten deze Bourgondische omwalling.¹⁴

¹⁴ Stadsarchief leper, Vauban en de leperse vestingen, Catalogus tentoonstelling 24/11/2007 tot 26/01/2008.

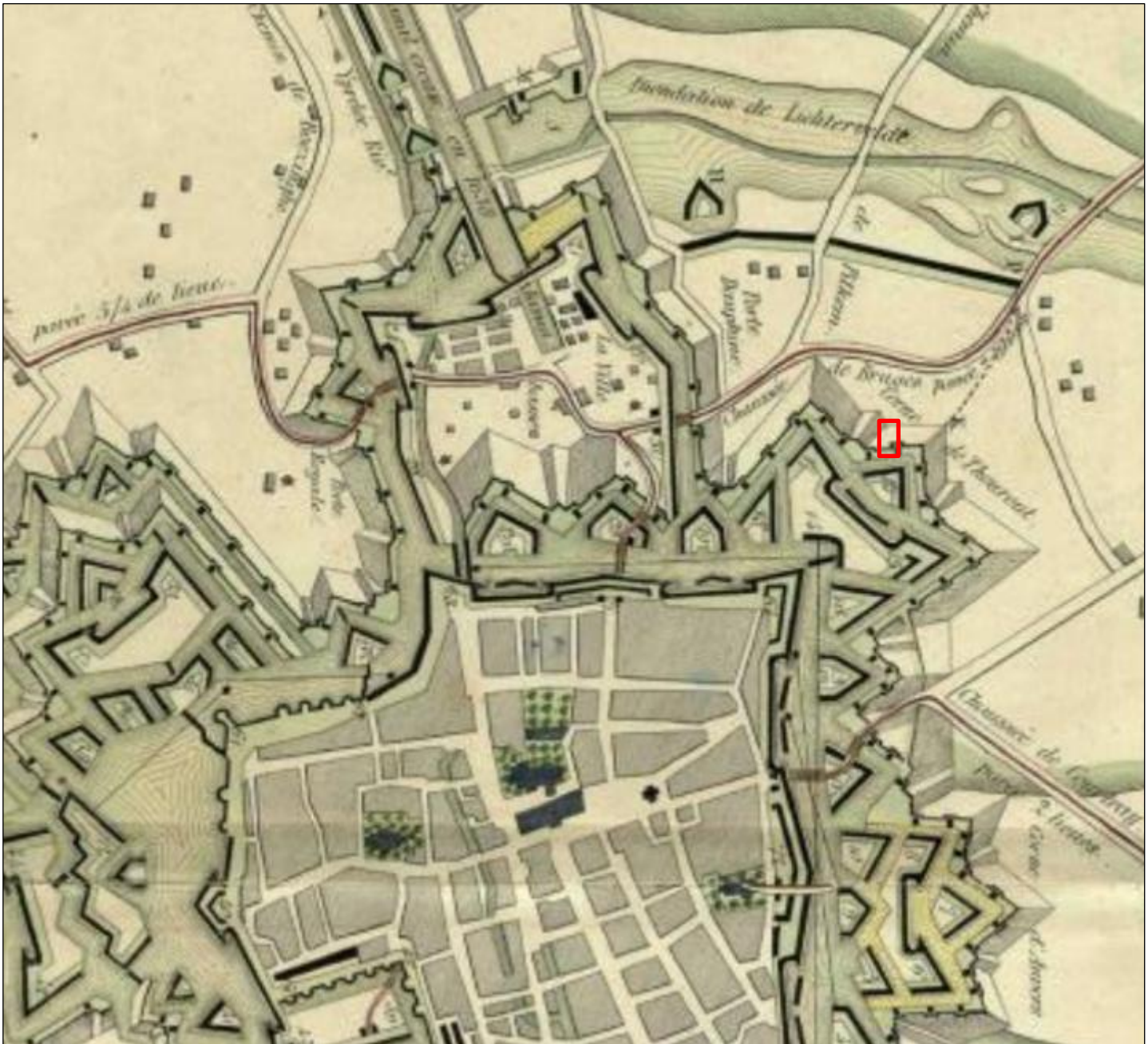

Figuur 20: Projectgebied weergegeven op het plan van het eerste project van Vauban, 1678-1684 (Bron: SAI, Bibliotheek, 949.33/IEPE/1858, Vereecke J.J.J., 1858, Histoire militaire de la ville d'Ypres, XX)

Het eerste project van Vauban behelsde het behoud van de bestaande Bourgondische omwalling zoals deze door de Spanjaarden werd achtergelaten. Langs de buitenzijde werden drie hoornwerken voorzien. De drie hoornwerken waren het hoornwerk van Torhout (nabij het projectgebied), het hoornwerk van Antwerpen (op de plaats van de afgebroken Spaanse citadel, aan de oostzijde) en het hoornwerk van Elverdinge (ten westen). Een bedekte weg met traversen en glacis werden omheen het geheel aangelegd.

15

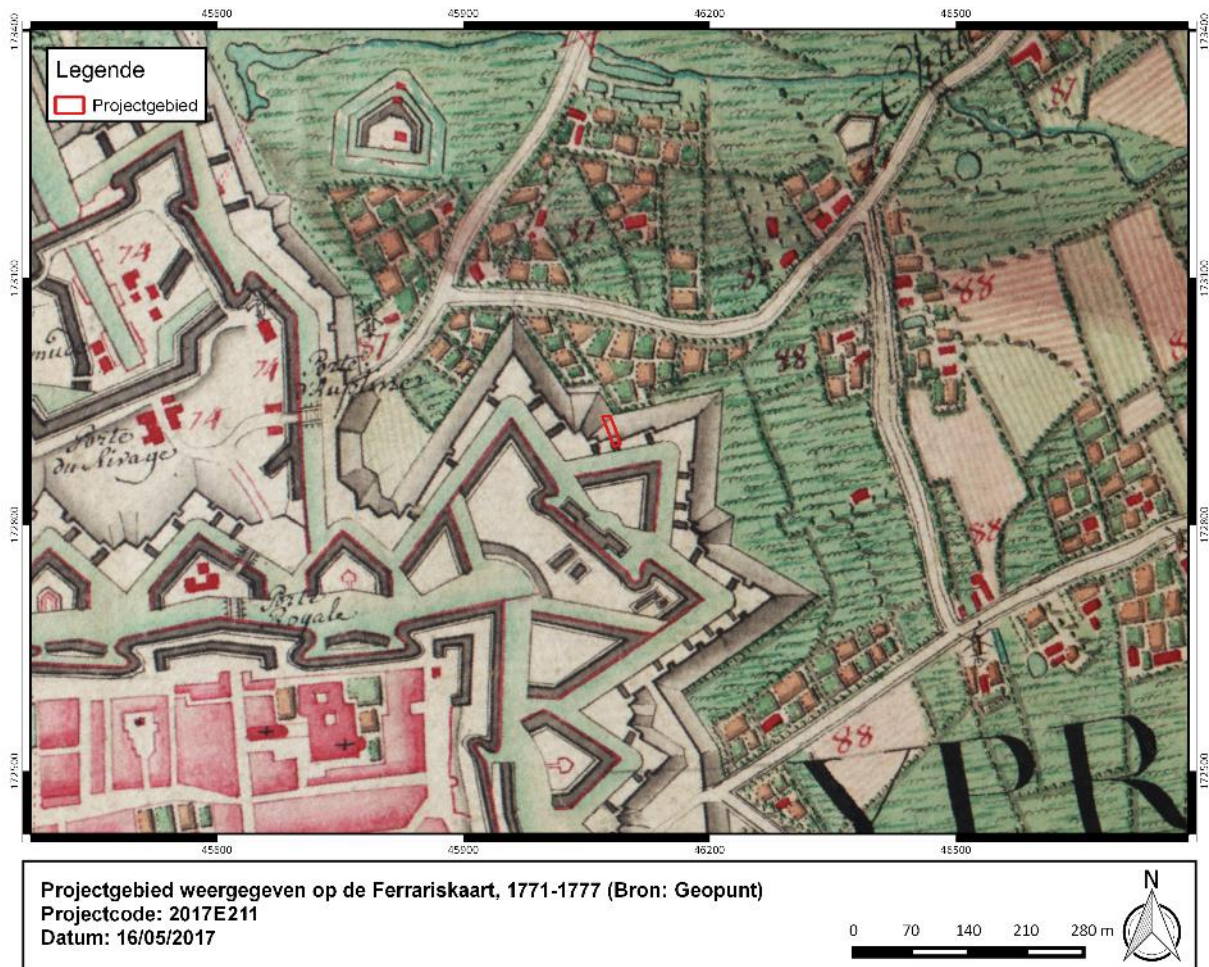
¹⁵ Op. cit.

Figuur 21: Projectgebied weergegeven op het plan van het tweede project van Vauban, 1689 (Bron: SAI, Bibliotheek, 949.33/IEPE/1858, Vereecke J.J.J., 1858, Histoire militaire de la ville d'Ypres, XXI)

In het tweede project bracht Vauban een vierde hoornwerk aan (Hoornwerk van Belle) en zorgde hij ervoor dat een deel van de hoofdomwalling werd gebastioneerd. Het betrof de stukken ter hoogte van de Neerstad en het hoornwerk van Torhout en de Rijselpoort en een stuk tussen de Tempel- en de vroegere Boterpoort.¹⁶

¹⁶ Op. cit.

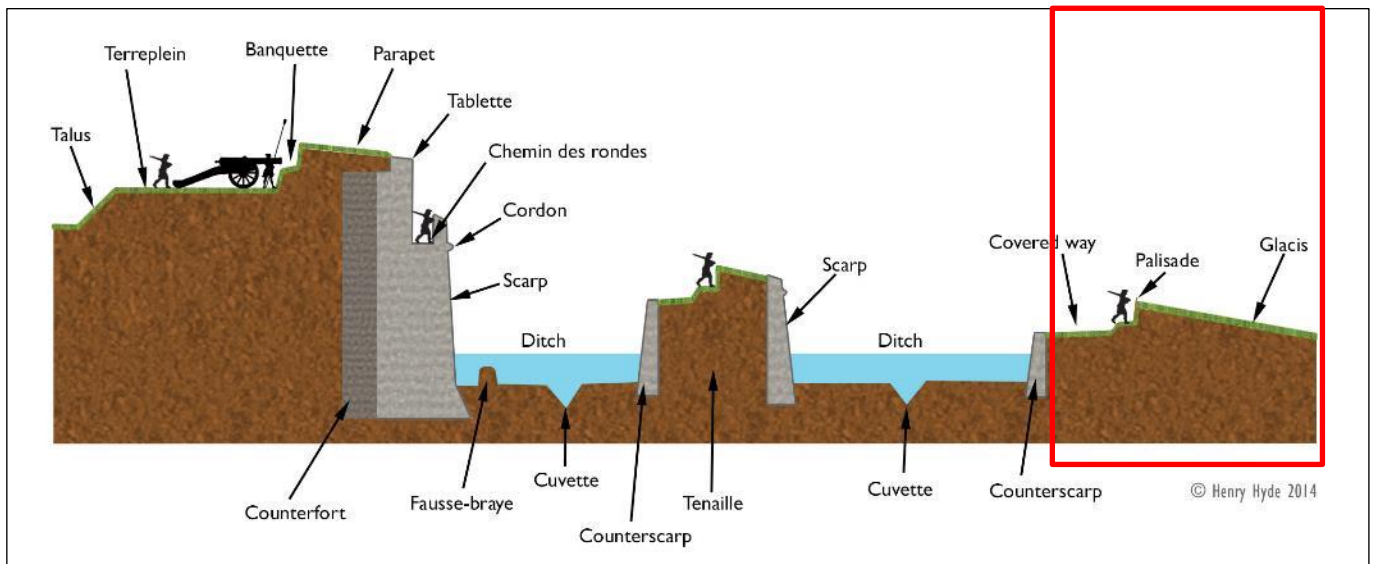

Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt)

De Ferrariskaart toont aan dat het onderzoeksterrein zich situeert binnen de voorversterkingen van Ieper, meer bepaald ter hoogte van het Hoornwerk van Torhout.

Figuur 20, Figuur 21 en Figuur 22 tonen aan dat het onderzoeksterrein zich voornamelijk situeert ter hoogte van een glacis. Mogelijk worden tevens een palissade en een bedekte weg aangesneden. Precies ten zuiden situeert zich een contrescarpe en een gracht.¹⁷ (zie Figuur 23)

¹⁷ Strubbe, L., Dendooven, D., Termote, J., Vanderghote, Ph., Vesting Ieper: Wandeling in een historisch landschap, OKV.

Figuur 23: Voorbeeld van een profiel van een Vaubanversterking (Bron: Henry Hyde, 2014)

Na de Franse bezetting ondergingen de leperse vestingen herhaaldelijk gedaantewisselingen. Aan de hand van een reeks plannen uit de atlas van J.J.J. Vereecke kan die verdere evolutie worden gereconstrueerd. Onder Jozef II werden praktisch alle voorwerken geslecht. Al snel ondervonden de Oostenrijkers dat ze kwetsbaar waren geworden waarna de stad opnieuw door een ruim aantal contregardes en demi-lunes werd voorzien. Tijdens het Franse bewind werden de voorwerken om veiligheidsredenen opnieuw ontmanteld. Wanneer Ieper na de slag van Waterloo (1815) Hollands bezit werd, richtten zij een aantal nieuwe vestingwerken en militaire gebouwen op.

Op het plan van de toestand kort na 1792 snijdt het onderzoeksterrein mogelijk een gracht aan. Op de plannen van 1794, 1815 en 1830 én de Vandermaelenkaart situeert het plangebied zich precies buiten het glacis van de voorversterking. Mogelijk wordt een fijne waterweg aangesneden.

Figuur 24: Projectgebied weergegeven op het plan van de toestand kort na 1783 (Bron: SAI, Bibliotheek, 949.33/IEPE/1858, Vereecke J.J.J., 1858, Histoire militaire de la ville d'Ypres, XXX. Toestand kort na 1783)

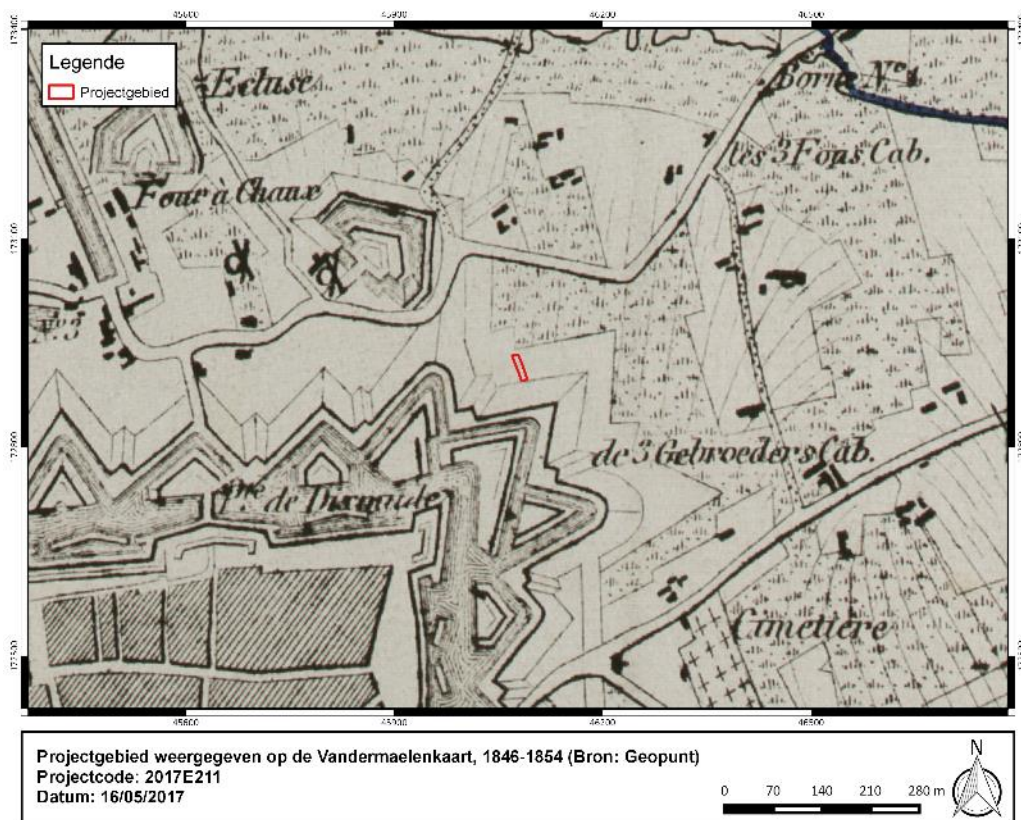
Figuur 25: Projectgebied weergegeven op het Plan van Ieper met de toestand in 1794 (Bron: SAI, Bibliotheek, 949.33/IEPE/1858, Vereecke J.J.J., 1858, Histoire militaire de la ville d'Ypres, XXXI. Toestand in 1794.)

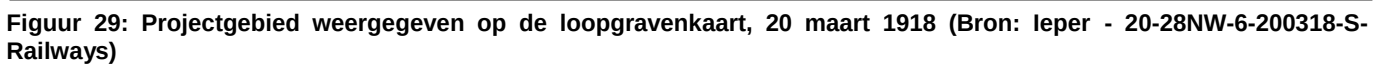
Figuur 26: Projectgebied weergegeven op het plan van Ieper met de toestand in 1815 (Bron: SAI, Bibliotheek, 949.33/IEPE/1858, Vereecke, J.J.J., 1858, Histoire militaire de la ville d'Ypres, XXXIII.)

Figuur 27: Projectgebied weergegeven op het plan van Ieper van 1830 (Bron: Vereecke J.J.J., 1858, Histoire militaire de la ville de Ypres, XXXIV. Toestand in 1830)

Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de Vandermaelenkaart, 1848-1854 (Bron: Geopunt)

Wanneer het Oostfront in 1917 ineen stortte, kon Duitsland een groot deel van zijn troepen recupereren en naar het westelijk front sturen, wat leidde tot de Duitse Lente-offensieven van 1918. De geallieerden hadden de heuvelkam rond Ieper, waar ze bij de Derde Slag om Ieper zware verliezen voor hadden geleden, opgegeven en zicht teruggeplooid om met een korter front beter weerstand te kunnen bieden. Hierdoor kwam de frontlijn meer westelijk te liggen, dichterbij Ieper.¹⁸

¹⁸ De Vos, L., Simoens, T., Warnier, D. & Bostyn, F., 14-18 – Oorlog in België, p.427.

1.3.3.1.3 Huidige gebruik en verstoringen

Er is een duidelijke evolutie waarneembaar tussen de orthofoto van 1971 en deze van 2016. De orthofoto van 1971 heeft door zijn beperkte kwaliteit een matige visibiliteit. Er is wel bebouwing waarneembaar ter hoogte van de Lindendreef. Deze bebouwing in het zuidelijk deel is duidelijk waarneembaar op de orthofoto van 2000-2003 en 2008-2011. De woning is afgebroken tussen 2011 en 2015. Enkel de voorgevel zonder de uitbouwen is thans nog bestaand. Deze voorgevelmuur staat onbeschermd en vertoont tekenen van verval. Het overige deel van het terrein is thans braakliggend.

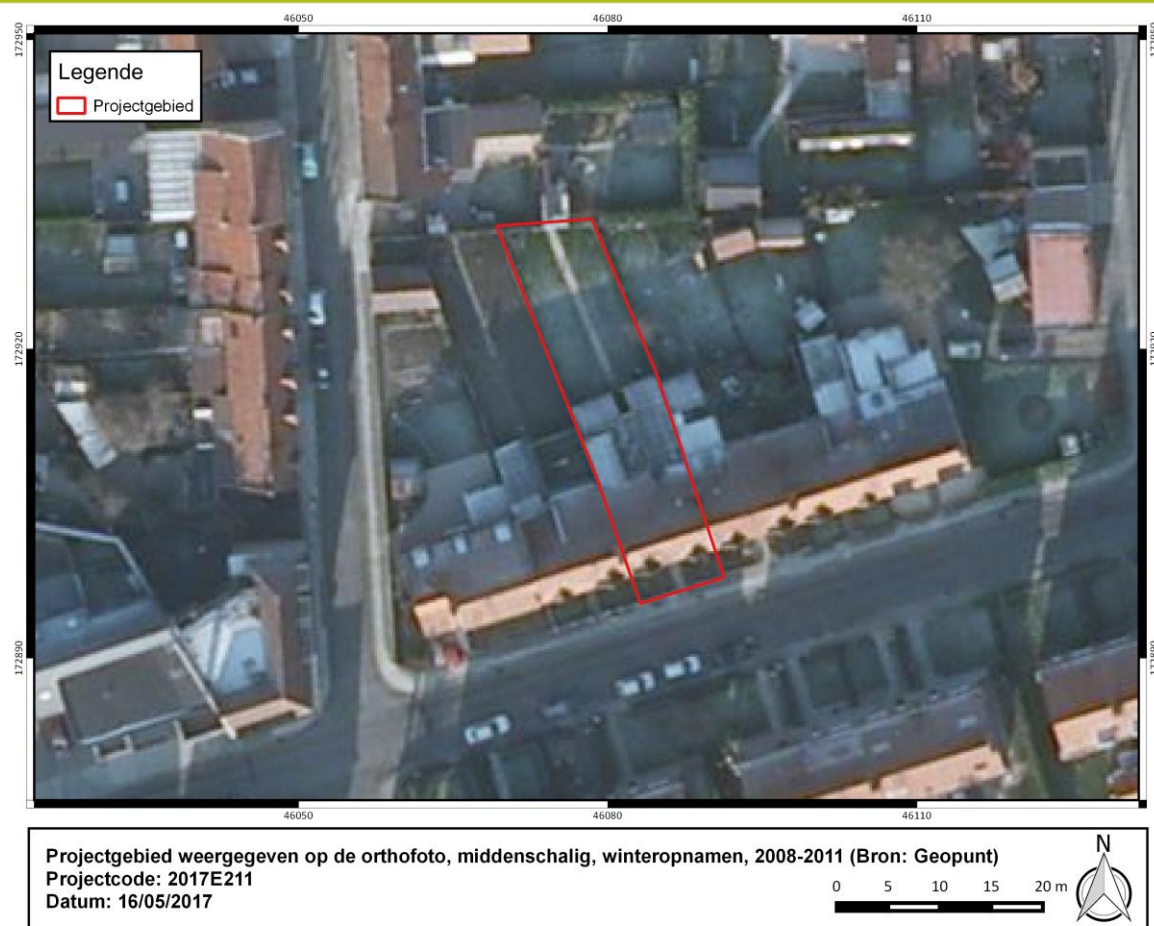
Figuur 30: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt)

Figuur 31: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt)

Figuur 32: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt)

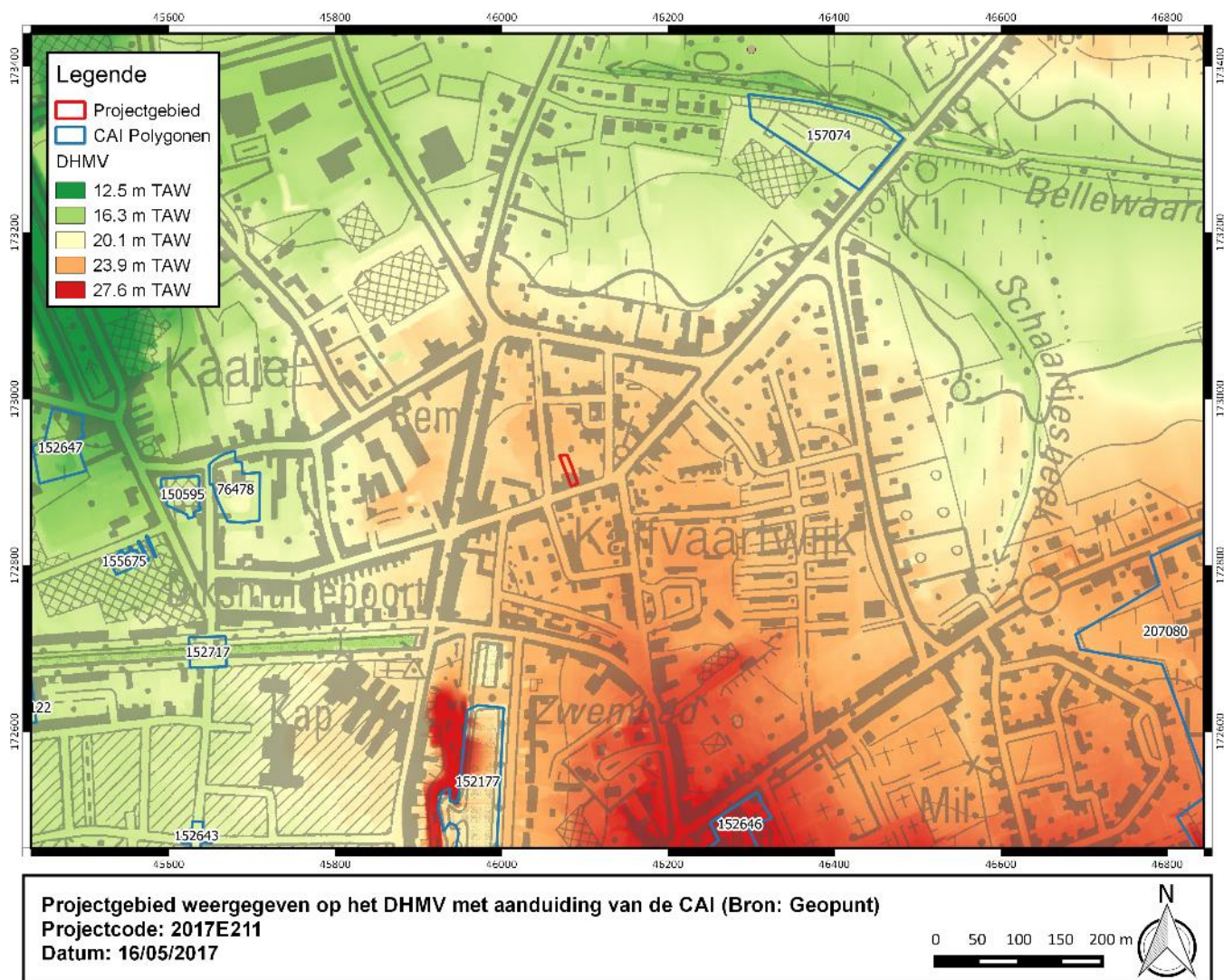
Figuur 33: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt)

Figuur 34: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2016 (Bron: Geopunt)

1.3.3.2 Beschrijving van de gekende archeologische waarden

Voor het onderzoeksgebied werden in de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) van Onroerend Erfgoed in de nabije omgeving volgende archeologische (indicatieve) waarden en ondergrondse bouwhistorische waarden vastgesteld:

Figuur 35: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt)

Tabel 3: Overzicht van de aanwezige CAI.

CAI nummer	Omschrijving
76478	Controle van werken (1988); NK: 150 meter Late middeleeuwen: afvalputten/beerputten – afvalkuilen hoorden vermoedelijk tot het gehucht Sint-jansparochie; oude loopvlakken volledig verdwenen door nivellerings- en puinlagen van kort na WO I. Bron: Termote J. (1988) Ieper (W.-VI.): Stadsarcheologisch onderzoek, in : Archeologie 1988/2, p. 182.
150595	Mechanische prospectie (2014); NK: 15 meter

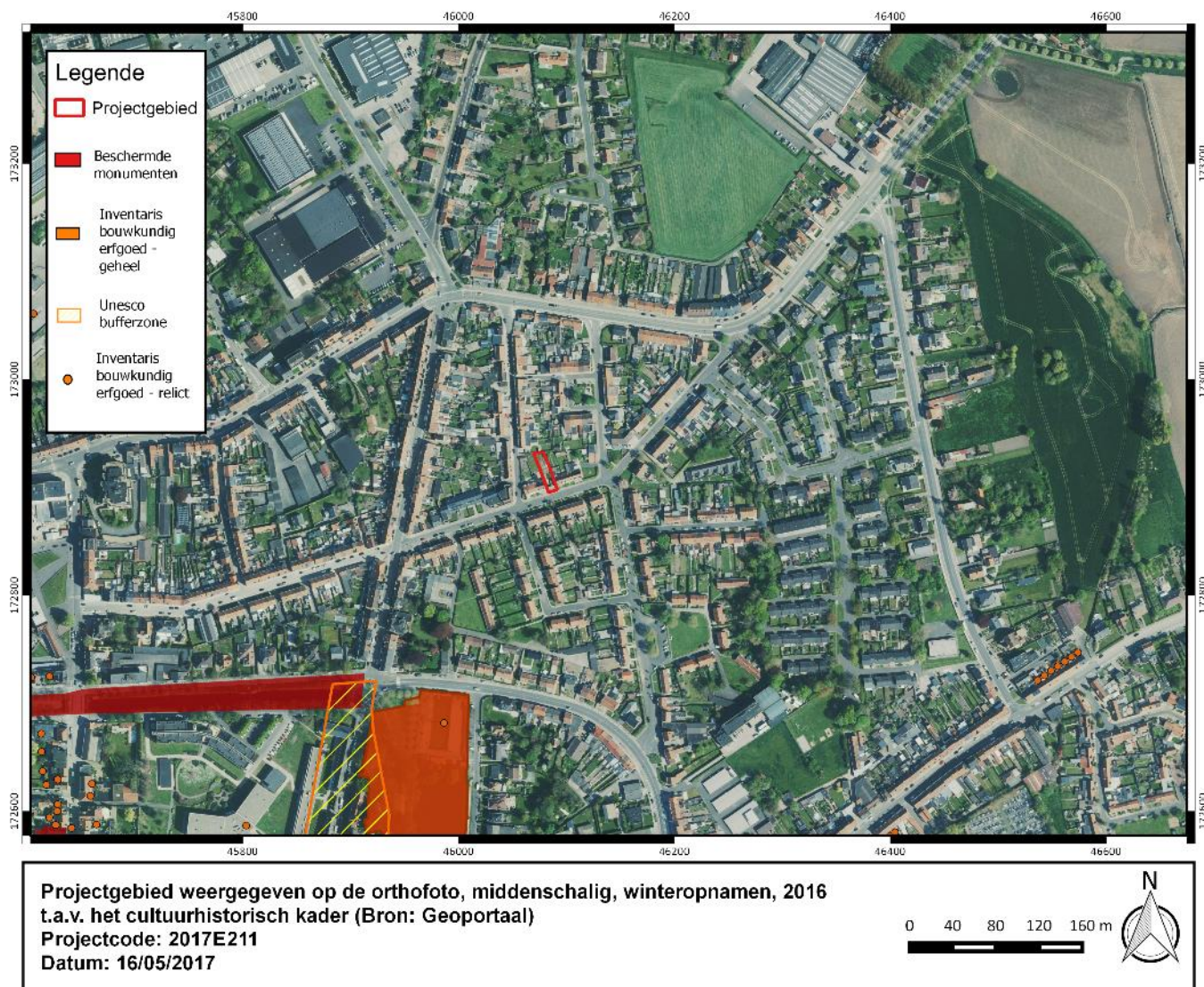
	Volle middeleeuwen: cultuurlaag Late middeleeuwen: halfcirculaire bakstenen structuren, mogelijk ovens. De functie ervan is onduidelijk. – halfcirculaire bakstenen structuren, mogelijk ovens. De functie ervan is onduidelijk – Enkele kuilen paalkuilen en een ophogingspakket. Op basis van het aardewerk te situeren in de 13de-14de eeuw. 16de eeuw: gracht - massieve grachstructuren, die lijken overeen te komen met de grachten van het Spaanse bastion. Nieuwe tijd: verdedigingslinie – muren die teruggaan naar de postmiddeleeuwse stadsversterking Nieuwste tijd: muren die in verband kunnen gebracht worden met de vroegere gebouwen van de firma Picanol (maakt sinds 1936 weefmachines) Bron: aeyens N., Vanden Borre J. 2014: Archeologie prospectie met ingreep in de bodem, leper Kattekerkhof - Polenlaan, BAAC-Vlaanderen Rapport 117, Gent.
152177	Indicator cartografie; NK: 15 meter 17de eeuw: gracht – Vauban Gils R. 2010, De Wellingtonbarrière en de vesting Menen, Archeologische en historische monografieën Zuid-West-Vlaanderen 74, Kortrijk.
152643	Mechanische prospectie (2014); NK: 15 meter Volle middeleeuwen: cultuurlaag Late middeleeuwen: halfcirculaire bakstenen structuren, mogelijk ovens. De functie ervan is onduidelijk. - enkele kuilen paalkuilen en een ophogingspakket. Op basis van het aardewerk te situeren in de 13e-14e eeuw. Nieuwe tijd: verdedigingselementen – muren die teruggaan naar de postmiddeleeuwse stadsversterking 16de eeuw: massieve grachstructuren, die lijken overeen te komen met de grachten van het Spaanse bastion. Nieuwste tijd: Industrie – muren die in verband kunnen gebracht worden met de vroegere gebouwen van de firma Picanol (maakt sinds 1936 weefmachines) Bron: Baeyens N., Vanden Borre J. 2014: Archeologie prospectie met ingreep in de bodem, leper Kattekerkhof - Polenlaan, BAAC-Vlaanderen Rapport 117, Gent.
152646	Historisch onderzoek; NK: 250 meter Late middeleeuwen: begijnhof Sint-Thomas Bron: Mus, O. 1998: L'évolution de la ville d'Ypres depuis l'origine jusqu'à 1400 In: Dewilde, M., Eryvynck, A. & Wielemans, A. (eds.), Ypres and the medieval cloth industry in Flanders, 43-56.

152647	Historisch onderzoek; NK: 250 meter Late middeleeuwen: begijnhof Sint-Christine Bron: Mus, O. 1998: L'évolution de la ville d'Ypres depuis l'origine jusqu'à 1400 In: Dewilde, M., Ervynck, A. & Wielemans, A. (eds.), Ypres and the medieval cloth industry in Flanders, 43-56.
152717	Controle van Werken (2011); NK: 150 meter Onbepaald: massieve muurfunderingen Bron: gevonden bij rioleringswerken, contactpersoon is Jan Decorte.
155675	Opgraving (2006); NK: 150 meter Late middeleeuwen: hoek van een gracht van het hoornwerk (doorsnijdt andere laatmiddeleeuwse en postmiddeleeuwse sporen) - beschoeide gracht van een mestkuil - artisanale zone? (terrein is zwaar geremanieerd: grachten, greppels, grote en kleine kuilen, stortpakketten, brandsporen...) veel lakenloodjes gevonden 17de eeuw: eerste gebouwsporen (huis van 7,3m op minstens 15,6m) - noordelijk ligt parallel aan het huis een gekasseide weg van 8m breed de weg was deels opgeruimd door het graven van een geknikte gracht, die vermoedelijk deel uitmaakte van de Vaubanversterking - naast de weg was een bakstenen riolering ingegraven die korfboogvormig was afgewerkt de riolering was deels opgeruimd door het graven van een geknikte gracht, die vermoedelijk deel uitmaakte van de Vaubanversterking Onbepaald: menselijk skelet - ten zuiden van het huis: hoefijzervormige oven en een klein bijgebouwtje Bron: Dewilde, M. & Wyffels, F. 2007: Vauban in Ieper (W.VI.), Archaeologia Mediaevalis 30, 56-58.
157074	Toevalsvondst; NK: 15 meter Late middeleeuwen: voornamelijk grijs reducerend gebakken aardewerk, ook oxiderend gebakken aardewerk en steengoed Bron: Dewilde, M. 1991: Laat-middeleeuwse ceramiek uit Sint-Jan (Ieper, W.-VI.), Archeologie 1990, 78.
207080	Mechanische prospectie (2013); NK: 15 meter Midden-Romeinse tijd: enkele kuilen met Romeinse aardewerk en bouwfragmenten. De kuilen zijn mogelijk te interpreteren als komende van zand/ leemontginning gelieerd aan een nabij gelegen nederzetting. Nieuwe tijd: Sporen van veldoven voor baksteenproductie. WO I: loopgraven - Het onderzoeksgebied lag in het hinterland van de frontlinie. In 1917-1918 werd hier 'Sapper Camp' aangelegd, tijdens de 4e slag bij Ieper werd eveneens een loopgravenstelsel aangelegd. Bij het proefsleuvenonderzoek werden loopgraaffragmenten,

bomkraters, muurresten, afvalmateriaal en een grafkuil aangetroffen (met resten van 5 militairen).

Bron: De Smaele B., Coenaerts J., Pype P. 2013: Sporen van Sapper Camp. Archeologische prospectie met ingreep in de bodem op de site De Vloei te Ieper (West-Vlaanderen), Archeo Rapport 37, Gent.

1.3.3.3 Projectgebied gesitueerd ten aanzien van zijn landschappelijk en culturele kader

Figuur 36: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2016 t.a.v. het cultuurhistorisch kader (Bron: Geoportaal)

1.4 Synthese

De opdrachtgever plant de constructie van een nieuwe ééngesinswoning aan de Lindenlaan 11, te Ieper. Het ca.330m2 grote terrein ligt momenteel braak, enkel de gevel aan de straatzijde rest nog van de voorgaande bebouwing. Deze gevel wordt gesloopt in het kader van de nieuwbouw, de oppervlakte van de nieuwbouw bedraagt 183 m2. De ontgravingsdiepte voor de funderingen van de nieuwbouw met terras bedraagt ca. 35cm onder het huidige maaiveld, voor de riolering wordt een sleuf van 60cm onder het maaiveld uitgegraven.

Het plangebied is gelegen in verstedelijkt gebied, aldus de traditionele landschappenkaart. Quartairgeologisch gezien is de ondergrond opgebouwd uit laat-Pleistoceen dekzand. Over de

bodemsamenstelling op het plangebied zelf is geen informatie voor handen, de omliggende polygonen doen vermoeden dat het sediment bestaat uit natte zandleem.

Het plangebied is gelegen ten noordoosten van de volmiddeleeuwse stadskern van Ieper. Het kwam in de 14e eeuw binnen de 'Ueterste Veste' te liggen, aangelegd rond 1328. Deze buitenste parochies werden relatief snel, na het beleg van Ieper in de zomer van 1383 door Engelse troepen en Gentse opstandelingen, opgegeven. Tijdens de 17e- eeuw wordt ter hoogte van het plangebied een hoornwerk van de Vaubanversterking aangelegd, meerbepaald het Hoornwerk van Torhout (cf. 1.3.3.1.1). Conform de bronnen zou het plangebied zich ter hoogte van het glacis. Na de Belgische onafhankelijkheid worden de stadsversterkingen stelselmatig afgebroken.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog kwam Ieper op de frontlinie te liggen, binnen de Britse sector. Voor de stad werd fel gevochten. Een loopgravenkaart uit maart 1918 toont aan dat het plangebied in het noorden doorsneden wordt door een verbindingsloopgraaf. Ten oosten worden enkele barakken afgebeeld. Deze infrastructuur dateert van het einde van de oorlog en moet in hoofdzaak een logistieke functie hebben gehad. De geplande werken interfereren niet met deze loopgraaf.

Op het plangebied zelf en in de directe omgeving zijn geen archeologische waarden gekend. In de ruime omgeving zijn in hoofdzaak laatmiddeleeuwse resten gekend op basis van enkele proefsleuvenonderzoeken en werfcontroles. Ook werden op verschillende locaties lijnelementen van de Vaubanversterking aangesneden. Verder naar het oosten, in buitengebied, zijn romeinse resten en

Hoewel het plangebied een zeker archeologisch potentieel herbergt inzake laatmiddeleeuwse resten en wereldoorlogrelicten moet rekening gehouden worden met de beperkte oppervlakte en ontgraving van de geplande werken waardoor de kost van verder onderzoek niet in verhouding zou staan met de eventuele archeologische meerwaarde.

1.4.1.1 Interpretatie van aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed

De bureaustudie heeft geen indicaties aan het licht gebracht dat (delen van) het terrein vrij zouden zijn van archeologische resten door verstoring. Het plangebied was gelegen in de laatmiddeleeuwse parochies buiten de eerste stadsomwalling van Ieper en deze werden opgegeven eind 14^e-eeuw. De cartografische bronnen wijzen eveneens op de aanwezigheid van een verbindingsloopgraaf uit het laatste oorlogsjaar. Er kan dus uitgegaan worden van een zekere verwachting inzake laatmiddeleeuwse resten en wereldoorlogrelicten. Het terrein is echter te klein en de ontgraving de beperkt om bij verder onderzoek tot wezenlijke inzichten te komen.

Deel 2: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

Deel 3: Bijlagen

Projectcode	2017^E211
Onderwerp	Ieper Lindendreef
Plannummer	1
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16/05/2017

Plannummer	2
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16/05/2017

Plannummer	3
Type plan	Bouwplan
Onderwerp plan	Visualisatie van de geplande werken
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16/05/2017

Plannummer	4
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2016

Plannummer	5
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Traditionele landschappen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16/05/2017

Plannummer	6
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Tertiair Geologische Kaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16/05/2017

Plannummer	7
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Quartair Geologische Kaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16/05/2017

Plannummer	8
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16/05/2017

Plannummer	9
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Potentiële bodemerosie
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16/05/2017

Plannummer	10
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Digitaal Hoogtemodel van België
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16/05/2017

Plannummer	11
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Hoogteverloop
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16/05/2017

Plannummer	12
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Waterlopen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16/05/2017

Plannummer	13
Type plan	Historische plattegrond
Onderwerp plan	Het Alluvium
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Onbekend

Plannummer	14
Type plan	Historische plattegrond
Onderwerp plan	leper tijdens de 11 ^e -12 ^{de} eeuw
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Onbekend

Plannummer	15
Type plan	Historische plattegrond
Onderwerp plan	leper tijdens de eerste helft van de 13 ^{de} eeuw
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Onbekend

Plannummer	16
Type plan	Historische plattegrond
Onderwerp plan	leper tijdens tweede helft van de 13 ^{de} eeuw
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Onbekend

Plannummer	17
Type plan	Historische plattegrond
Onderwerp plan	leper en buitenwijken
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Onbekend

Plannummer	18
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Guillaume Du Thielt
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1610

Plannummer	19
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Spaanse versterkingen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1670

Plannummer	20
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Eerste project Vauban
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1678-1684

Plannummer	21
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Tweede project Vauban
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1689

Plannummer	22
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Ferraris
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1771-1777

Plannummer	23
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Plan van Ieper
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1783

Plannummer	24
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Plan van Ieper
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1794

Plannummer	25
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Plan van Ieper
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1815

Plannummer	26
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Plan van Ieper
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1830

Plannummer	27
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Vandermaelenkaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1848-1854

Plannummer	28
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Loopgravenkaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Maart 1918

Plannummer	29
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1971

Plannummer	30
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1979-1990

Plannummer	31
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2000-2003

Plannummer	32
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2008-2011

Plannummer	33
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2016

Plannummer	34
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	CAI
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16/05/2017

Plannummer	35
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Cultuurhistorisch kader
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	16/05/2017